Erasmus+ EthicAI Projesi

Avrupa Eğitiminde Üretken Yapay Zekâya İlişkin Kurum Vakaları

Ortak Yanıtlarının Makro, Mezo ve Mikro Düzeylerde Haritalanması

İş Paketi 2 · Görev 2.2 — Anadolu Üniversitesi tarafından hazırlanmıştır

2026-11-01 · Sürüm 1.0

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

İçindekiler

01 Genel bakış . . . 3
02 Özet . . . 4
03 Kapsam ve yöntem . . . 5
04 Yanıtların profili . . . 7
05 Kategorilerin nitel okuması . . . 9
06 Kodlar ve kategoriler . . . 12
07 Kelime bulutu ve anahtar sözcükler . . . 16
08 Temalar . . . 20
09 Düzeylere göre okuma . . . 23
10 Vaka profilleri . . . 24
11 ADMIT sentezi ile karşılaştırma . . . 26
12 Sonuç . . . 31
13 Genel tablo: yanıtlar, kodlar ve temalar . . . 32
14 Kaynak izi . . . 40
15 Katılan kurumlar ve kaynaklar . . . 48
16 Kaynakça . . . 49

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

01 Genel bakış

Bu rapor, ETHICAI ortaklarının Görev 2.2 çağrısına verdiği yanıtları okur. Ortaklara ülkelerinde üretken yapay zekâ kullanımını ulusal, kurumsal ve sınıf düzeyinde biçimlendiren rapor, model ve uygulamalar sorulmuştur. Yanıtlar kayıtlara ayrılmış, iki döngüde kodlanmış, temalara bağlanmış ve ADMIT sentezi ile karşılaştırılmıştır.

Yanıt: 7
Kayıt: 70
Kod ve kategori: 30 · 6
Tema: 5
Doğrulanmış alıntı: 96

Tablo 1. Yanıtlar

Ülke	Kurum	Kapsam	Makro	Mezo	Mikro
Yunanistan	Eğitim Politikası Enstitüsü (IEP)	Okul eğitimi	3	3	5
Kıbrıs	Kıbrıs Açık Üniversitesi (OUC)	Yükseköğretim ve okul eğitimi	5	4	2
Portekiz	Universidade Aberta (UAb)	Yükseköğretim	2	13	1
Hollanda	Open Universiteit (OUNL)	Yükseköğretim	1	1	1
İtalya	Uluslararası Telematik Üniversitesi UNINETTUNO	Yükseköğretim	3	1	2
Belçika	KU Leuven	Yükseköğretim	1	7	4
Türkiye	Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi	Yükseköğretim (açık ve uzaktan öğrenme)	3	5	3

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

02 Özet

Bu rapor, ETHICAI ortaklarına ülkelerinde üretken yapay zekâ kullanımını ulusal, kurumsal ve sınıf düzeyinde neyin biçimlendirdiği sorulduğunda gösterdikleri rapor, model ve uygulamaları haritalamaktadır. Yunanistan, Kıbrıs, Portekiz, Hollanda, İtalya ve Belçika'dan altı ortak kurum yapılandırılmış bir çağrıya yanıt vermiş, görev yürütücüsü de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi için belgelenmiş kaynaklardan yedinci bir yanıt derlemiştir. Yedi yanıt, her biri yanıtta ya da kaynakta dayandığı cümleye bağlanan 70 kayda bölünmüş; kayıtlar iki döngüde 30 koda, altı kategoriye ve beş temaya kodlanmıştır. Kayıtların yarıya yakını kurumsal düzeydedir ve üç düzey farklı işler görmektedir. Ulusal metinler strateji, yasa ve tavsiye çerçevesidir; bağlayıcı kurallar kurumsal düzeyde ortaya çıkmakta, onun altında hiç görünmemektedir; sınıf düzeyindeki on sekiz kaydın on dördü de kullanımın denetiminden çok öğretmen ve öğrencilerin kapasitesine ilişkindir. Kullanım beyanı ve ölçmenin yeniden tasarımı kurumsal kuralların ortak dilini oluşturmakta, ancak bu dilin yarısı Portekiz yanıtından gelmektedir. Araçlar sınıfa daha çok eğitmen ve pilot olarak girmekte, yanıtlayanlar bunların uygulamasını kendileri tamamlanmamış olarak betimlemektedir. Orta düzey eşitsiz dolmuştur: bir yanıtta ulusal kurumlarla, bir başkasında on iki kurumsal belgeyle, bir üçüncüsünde altı üniversitenin politikalarıyla, bir dördüncüsünde hiçbir şeyle. Dağılım ADMIT raporlarında bulunana benzemektedir; bu da sınıf düzeyinin görece zayıflığının kurumların ne yaptığından çok neyi belgelediğini yansıttığını düşündürmektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

03 Kapsam ve yöntem

Çağrı ve yanıtlar

Ortaklara, üç düzeyin her birinde bağlantı ve kısa açıklamayla rapor, model ya da uygulama isteyen bir form gönderilmiştir: ulusal politikanın makro düzeyi, kurumsal yönetişimin mezo düzeyi ve sınıf ile öğrenme tasarımının mikro düzeyi. Altı ortak kurum 15-25 Eylül 2026 arasında yanıt vermiştir. Yanıtlardan biri aynı içerikle iki kez gelmiş ve bir kez sayılmış, bir başkası kurumsal bölümünde cümlenin ortasında kesildiği için yalnız ulaşan kısmıyla kaydedilmiştir. Belçika ortağı KU Leuven 25 Eylül'de her biri tek kaynak adlandıran on ayrı gönderim yapmıştır; bunlar tek yanıt olarak birlikte okunmuştur. Yanıtlar uzunluk kadar kapsam bakımından da farklıdır: Yunanistan yanıtı okul eğitimine, Kıbrıs yanıtı hem okul eğitimine hem yükseköğretime, diğerleri yükseköğretime ilişkindir. Belçika yanıtı KU Leuven dışındaki kurumları da adlandırmaktadır, aralarında Hollanda'daki TU Delft de vardır; bu kayıtlar onları adlandıran yanıtta tutulmuştur.

Görev yürütücüsü olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi çağrıya ortaklarla aynı biçimde yanıt vermemiştir. Fakültenin yanıtı aynı üç soruya göre; ADMIT sentezinde doğrulanmış kaynaklardan, fakültenin yayımlanmış iki rehberi ile program sayfasından ve fakülte üyelerinin iki taslağından derlenmiştir. Yanıt her yerde derlenmiş olarak işaretlenmiştir ve kayıtları bu kaynaklara dayanmaktadır; yanıtların kaydı eksiksiz olsun diye sonradan forma da işlenmiştir.

Çözümleme birimi

Yanıtlayanın sıraladığı her öğe bir kayıt olmuştur. Öğe kendi başlığı, bağlantısı ya da madde imiyle tanınmış; bir cümle iki ayrı aracı adlandırdığında ikisi ayrı kayıt olmuş, tek başlık altında birkaç yayın sıralandığında bunlar tek kayıt sayılmıştır. Her kayıt yanıttan ya da kaynaktan en az bir birebir alıntı taşımakta, rapor derlenmeden önce bir betik her alıntıyı kaynağında aramaktadır. 96 alıntının tamamı bulunmuştur. Kayıt, başka bir okuma mümkün olsa da yanıtlayanın yerleştirdiği düzeyde tutulmuştur, çünkü yerleştirmenin kendisi yanıtların gösterdiği şeyin bir parçasıdır.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Kodlama ve temalandırma

Kodlama iki döngüde yürütülmüştür (Saldaña, 2021). Birinci döngüde betimleyici kodlar her kaydın ne yaptığını ve hangi ilkelere başvurduğunu kaydetmiş; ikinci döngüde örüntü kodlaması 30 kodu altı kategoride toplamıştır: aracın biçimi, kapasite geliştirme, dürüstlük ve hesap verebilirlik, değerler ve korumalar, araç ve altyapı sağlama, bildirilen yokluk. 199 kod ataması ardından düzeyler ve yanıtlar boyunca okunmuş, birden fazla yanıtta tutan örüntülerden beş tema kurulmuştur (Braun ve Clarke, 2006). Her tema onu taşıyan kodlarla tanımlanmıştır; bir kayıt temanın kodlarından birini taşıdığında o temaya girer ve birden çok temaya girebilir. Değerler ve korumalar kategorisinin kodları temaları keser ve hiçbirini tanımlamaz. Bir kod her kayıtta bir kez sayılır; dolayısıyla sıklık, kodu taşıyan kayıt sayısıdır.

Sözcük istatistikleri

Sözcük istatistikleri ortakların kendi ifadelerini kullanmaktadır: altı ortak için form hücrelerinin metni, derlenmiş Anadolu yanıtı için kayıt özetleri. İşlev sözcükleri, bağlantılar, ülke ve kurum adları ile her yanıtta geçen sözcükler (yapay zekâ ve üretken gibi) çıkarılmış, akademik dürüstlük gibi yerleşik terimler tek birim sayılmıştır. Bir yanıta yapıştırılmış kaynakça listeleri dışarıda bırakılmıştır; bunlar yanıtlayanın kendi anlatımını değil yazar adlarını ve başka dillerdeki başlıkları taşımaktadır. Her düzeyin anahtar sözcükleri öbür iki düzeye karşı log-olabilirlik ile belirlenmiş (Dunning, 1993), yalnız beklenenden sık geçen ve 3,84 eşiğini aşan sözcükler tutulmuştur. Birlikte görülen kodlar Jaccard katsayısıyla tartılmıştır; bu, sık kodların her şeye eşlik ediyormuş gibi görünmesini engeller (Jaccard, 1912).

Sınırlılıklar

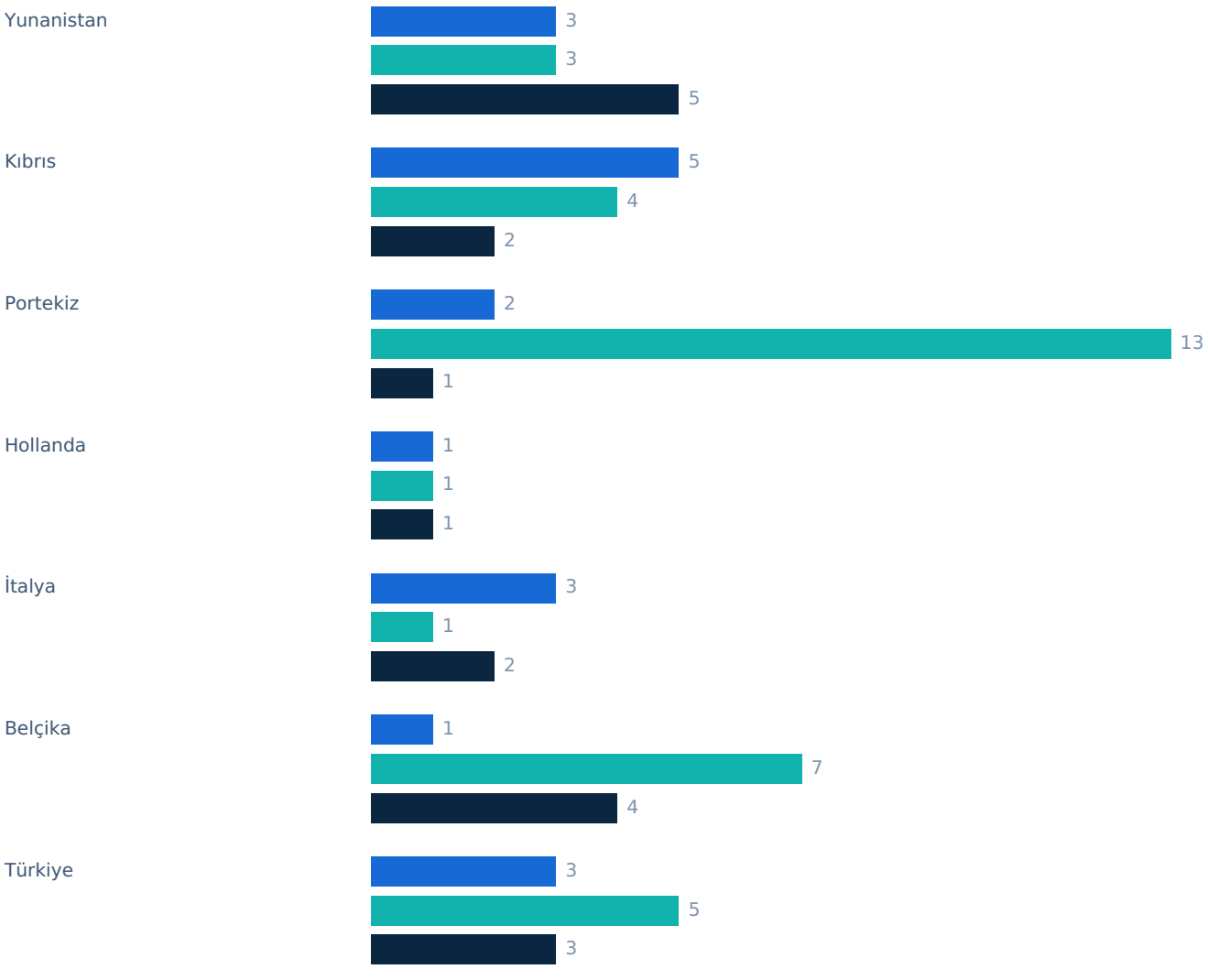
Yedi yanıt yedi sistemi temsil edemez ve bu rapordaki sayılar yanıtlayanların adlandırmayı seçtiği şeyi betimler. Yanıtlayanların çoğu açık ve uzaktan öğretim kurumlarıdır; kampüs temelli üniversiteler kümeye esas olarak Belçika yanıtıyla girmektedir. Yanıt uzunluğu bir yanıtta sayılan yedi sözcükten bir başkasında iki yüz elliyi aşan sözcüğe kadar değişmekte, en uzun kurumsal liste tek bir ülkeden gelmektedir. Bu nedenle sıklıklar bir örüntünün bu yanıtlardaki ağırlığı olarak okunmakta, ülkeler arasında bir fark sınaması yapılmamaktadır.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

04 Yanıtların profili

Yedi yanıt 70 kayıt vermektedir: makro düzeyde 18, mezo düzeyde 34 ve mikro düzeyde 18. Yanıtların büyüklüğü eşit değildir. Portekiz yanıtı tek başına 16 kayıt vermekte, bunların on üçü kurumsal düzeydedir ve bu sayı bütün mezo kayıtlarının üçte birinden fazladır; onu yedisi kurumsal düzeyde olan 12 kayıtla Belçika yanıtı izlemektedir; Hollanda yanıtı üç kayıt vermekte, bunların ikisi hiçbir şeyin bulunmadığını bildirmektedir. Mikro düzeyin en büyük payı aldığı tek yanıt Yunanistan yanıtıdır.

Şekil 1. Yanıt ve düzeye göre kayıtlar

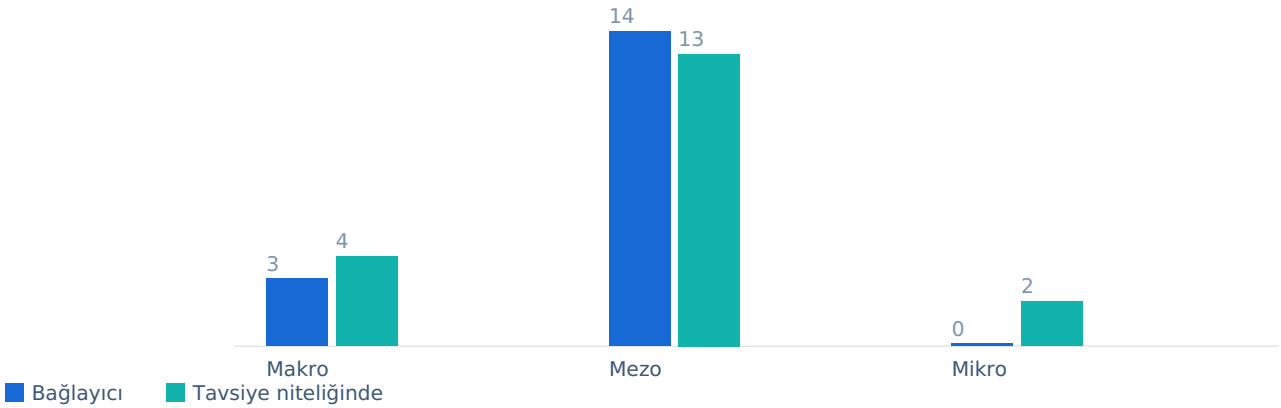

Her çubuk bir yanıttır ve yanıtlayanın her kaydı yerleştirdiği düzeye göre bölünmüştür. Portekiz yanıtı en büyüktür ve kurumsal düzeyde yoğunlaşmakta, onu Belçika yanıtı izlemektedir; sınıfa doğru ağırlık taşıyan tek yanıt Yunanistan yanıtıdır. Hollanda çubuğu kısadır, çünkü üç kaydından ikisi hiçbir şeyin bulunmadığını bildirmektedir; bu da verideki bir boşluk değil kendi başına bir bulgudur.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Bir kaydın ne olduğu da düzeye göre değişmektedir. Bağlayıcı araçlar yalnız iki düzeyde görünmektedir: makro düzeyde üç yasa ya da bakanlık kararı, mezo düzeyde on dört kurumsal politika ya da yönetmelik. Tavsiye niteliğindeki metinler aynı iki yerde toplanmaktadır, makro düzeyde dört ve mezo düzeyde on üç; mikro düzeye iki tavsiye metni ulaşmaktadır. Sınıf düzeyindeki hiçbir kayıt bağlayıcı bir kural değildir.

Şekil 2. Düzeye göre bağlayıcı ve tavsiye niteliğindeki araçlar

Bağlayıcı araçlar yasalar, bakanlık kararları ve resmen kabul edilmiş kurumsal politika ya da yönetmeliklerdir; tavsiye niteliğindeki araçlar bağlayıcılığı olmayan yönerge ve önerilerdir. İkisi de kurumsal düzeyde toplanmakta, sınıf düzeyi iki tavsiye metni barındırmakta ve hiç bağlayıcı kural barındırmamaktadır. Bir kayıt metin değil de eğitim programı, araç ya da yapı olduğunda iki kodu da taşımayabilir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

05 Kategorilerin nitel okuması

İkinci kodlama döngüsü kodları altı kategoride toplamıştır. Her kategori aşağıda yanıtlayanların yazdıkları üzerinden ve kategoriyi en açık gösteren kayıtlarla okunmaktadır. Alıntılar yanıtlayanların kendi sözleridir ve gönderildikleri biçimde yer almaktadır.

Aracın biçimi

Birinci kategori, yanıtlayanın ne tür bir şeyi adlandırdığını kaydetmektedir. Stratejiler, yasalar ve tavsiye çerçeveleri ulusal katmanı, kurumsal politikalar da onun altındaki katmanı oluşturmaktadır: sekiz stratejinin ve üç yasanın tamamı makro, on dört kurumsal politikanın tamamı mezo kayıttır. Tavsiye niteliğinde rehber kümedeki ikinci en sık koddur ve üç düzeyde de, en çok kurumsal düzeyde görünmektedir. Yanıtlayanlar bir aracın niteliğini çoğu zaman kendileri belirtmektedir: tavsiye niteliğinde, bağlayıcı, danışmada ya da henüz tamamlanmamış. Bu da aracın biçiminin onlar için içeriği kadar önemli olduğunu göstermektedir.

> The plan fully aligns with the European AI Act and focuses on the holistic integration of AI at all levels of education through specific actions.
>
> Yunanistan · Makro · Yunanistan'ın yapay zekâ çağına geçişi için yol haritası (Ortak yanıt formu, satır 2)

> Formal faculty regulations containing provisions on AI in teaching and assessment, including pedagogical use and equitable access.
>
> Portekiz · Mezo · Yapay zekâ hükümleri içeren öğretim ve ölçme yönetmeliği (Ortak yanıt formu, satır 4)

> advisory upgraded Cyprus national strategy on AI until 2032 placed under public consultation by the 31st of August 2026
>
> Kıbrıs · Makro · Kamu danışmasındaki 2032 ulusal yapay zekâ stratejisi (Ortak yanıt formu, satır 3)

Kapasite geliştirme

Kapasite geliştirme sınıfın kategorisidir. Mesleki gelişim, beşi Yunanistan'dan ve dördü Belçika'dan olmak üzere on dört kayıtta, yapay zekâ okuryazarlığı da öğrenci, personel ve kamuya yayılan on bir kayıtta görünmektedir. Programların derinliği akredite bir sertifikadan tek bir çevrim içi seminere kadar değişmekte, ancak ortak bir yönelim taşımaktadır: öğretmene materyal ve etkinlik tasarlayan kişi olarak seslenilmektedir. Müfredat iki kez görünmektedir: bir kez yapay zekâ destekli kodlama üzerine kurulu bir program, bir kez de yapay zekâyı her programa yazan bir pedagojik model olarak.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

> incorporating AI elements into Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK).
>
> Yunanistan · Mikro · Yapay zekâ ve TPACK üzerine kısa süreli Sub8 mesleki gelişim programı (Ortak yanıt formu, satır 2)

> Separate guides were published for students and for academic staff, and modules on literacy and on prompt and context engineering were opened.
>
> Türkiye · Mikro · Yapay zekâ okuryazarlığı ile istem ve bağlam mühendisliği modülleri (Öncü ve Bozkurt (2026a))

> Also highlight the existing new pedagogical model of UAb that integrates AI in the curriculum and practices.
>
> Portekiz · Mezo · Yapay zekâyı müfredata katan pedagojik model (Ortak yanıt formu, satır 4)

Dürüstlük ve hesap verebilirlik

Bu kategori kullanımı görünür kılan düzenekleri toplamaktadır. Ölçme tasarımı dokuz, akademik dürüstlük altı, beyan beş kayıtta görünmekte; altı dürüstlük kodunun tamamı kurumsal düzeydedir. Düzenekler uygulamaya ne kadar uzandıkları bakımından ayrışmaktadır: imzalı bir beyan kullanımın gerçekleştiğini, etkileşim kayıtları nasıl gerçekleştiğini kaydetmekte, izin verilen kullanım rejimlerinden oluşan bir çerçeve ise nerede gerçekleşebileceğine önceden karar vermektedir. Bu kategorinin yarıya yakınını Portekiz metinleri taşımakta; ilkelerden rejimlere uzanan yelpazeleri de ölçme kurallarının nasıl olgunlaştığına ilişkin kendi başına bir bulgudur.

> binding declaration of GenAI use for students aiming in using GenAI with responsibility during their studies
>
> Kıbrıs · Mezo · Öğrenciler için bağlayıcı üretken yapay zekâ kullanım beyanı (Ortak yanıt formu, satır 3)

> addresses permitted uses, disclosure of AI assistance, interaction records and assessment design.
>
> Portekiz · Mezo · Akademik çalışmada yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin yönergeler (Ortak yanıt formu, satır 4)

> Institutional framework for AI-aware assessment, defining permitted-use regimes and guidance for assessment redesign, academic integrity, transparency, and credible evidence of student learning.
>
> Portekiz · Mezo · Yapay zekâ çağında ölçme çerçevesi (Ortak yanıt formu, satır 4)

Değerler ve korumalar

Değerler kümenin tamamına yayılmıştır. Etik ve sorumlu kullanım altı ülkeden yirmi bir, eleştirel düşünme ve doğrulama on, veri koruma dokuz, hakkaniyet dört kayıtta anılmaktadır. Etik kayıtların altısı tek başına Belçika yanıtından gelmektedir; bunlar sorumlu yapay zekâya ilişkin bölgesel bir vizyondan bir öğrenci konseyinin tutumuna uzanmaktadır. Değerler sınıf kayıtlarında pratik bir biçim almaktadır: öğrencilerden sonuçları çapraz kontrol etmeleri, kişisel veriyi istemlerin dışında tutmaları ve bir sistemin verdiği kaynakları doğrulamaları istenmektedir. Ulusal ve kurumsal düzeyde aynı değerler ilke olarak, en sık da insan gözetimiyle birlikte anılan şeffaflık olarak görünmektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

> seminars/workshops organized by OUC for staff, students and the general public on generative AI & LLMs promoting good practices in using LLMs (protection of personal data, objective non-directed prompts, targeted prompts, cross-checking of results etc)
>
> Kıbrıs · Mezo · Personel, öğrenci ve kamuya yönelik üretken yapay zekâ seminerleri (Ortak yanıt formu, satır 3)

> Socrates AI is integrated into the digital learning environment of Università UNINETTUNO as a Generative AI-based learning support system.
>
> İtalya · Mikro · Socrates AI: eleştirel ve kişiselleştirilmiş öğrenme için diyalojik üretken yapay zekâ (Ortak yanıt formu, satır 6

> Institutional framework based on responsibility, transparency, inclusion, equity and human oversight.
>
> Portekiz · Mezo · Öğretme, öğrenme ve ölçmede yapay zekâya ilişkin öneriler (Ortak yanıt formu, satır 4)

Araç ve altyapı sağlama

Sağlama, içerik taşıyan kategorilerin en seyreğidir ve en çok çekinceyle betimlenen kategoridir. Altı kayıt bir araç sağlamakta, dördü altyapıya ilişkin, üçü kişiselleştirilmiş eğitmenliği betimlemektedir; Belçika yanıtı bunların hiçbirine kayıt vermemektedir. Hemen her sağlama kaydı bir koşul taşımaktadır: bir pilot, sınırlı bir benimsenme, henüz tamamlanmamış bir uygulama ya da ticari bir sağlayıcıyla ortaklık. Ulusal altyapı, dilin söz konusu olduğu yerde görünmektedir: Yunanca yapay zekâ için Pharos-CY anteninde.

> including in the Computer Science degree, where it supports students as a personal tutor. However, adoption remains limited.
>
> Portekiz · Mikro · Bilgisayar Bilimi lisans programında yapay zekâ kişisel eğitmeni (Ortak yanıt formu, satır 4)

> aimed at empowering educators to make effective and responsible use of GenAI tools, including the ChatGPT Edu platform, in developing instructional materials.
>
> Yunanistan · Mikro · ChatGPT Edu ile Okullarda Yapay Zekâ pilotu (Ortak yanıt formu, satır 2)

> targets at providing infrastructure, data, and AI tools for the greek language
>
> Kıbrıs · Makro · Yunanca için Pharos-CY yapay zekâ fabrikası anteni (Ortak yanıt formu, satır 3)

Bildirilen yokluk

İki kayıt hiçbir şeyin bulunmadığını bildirmektedir; ikisi de aynı yanıttan ve ikisi de ulusal düzeyin altındadır. Yokluk açıkça ve çekincesiz söylenmektedir. Ayrı bir kategori olarak tutulmasının sebebi, açıkça bildirilen bir yokluğun bilgi taşımasıdır: okuyucuya sorunun sorulduğunu ve yanıtlandığını söyler, eksik bir kayıt ise bunu söylemez.

> No institutional governance existing at OUNL currently
>
> Hollanda · Mezo · Kurumsal yönetişim bulunmuyor (Ortak yanıt formu, satır 5)

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

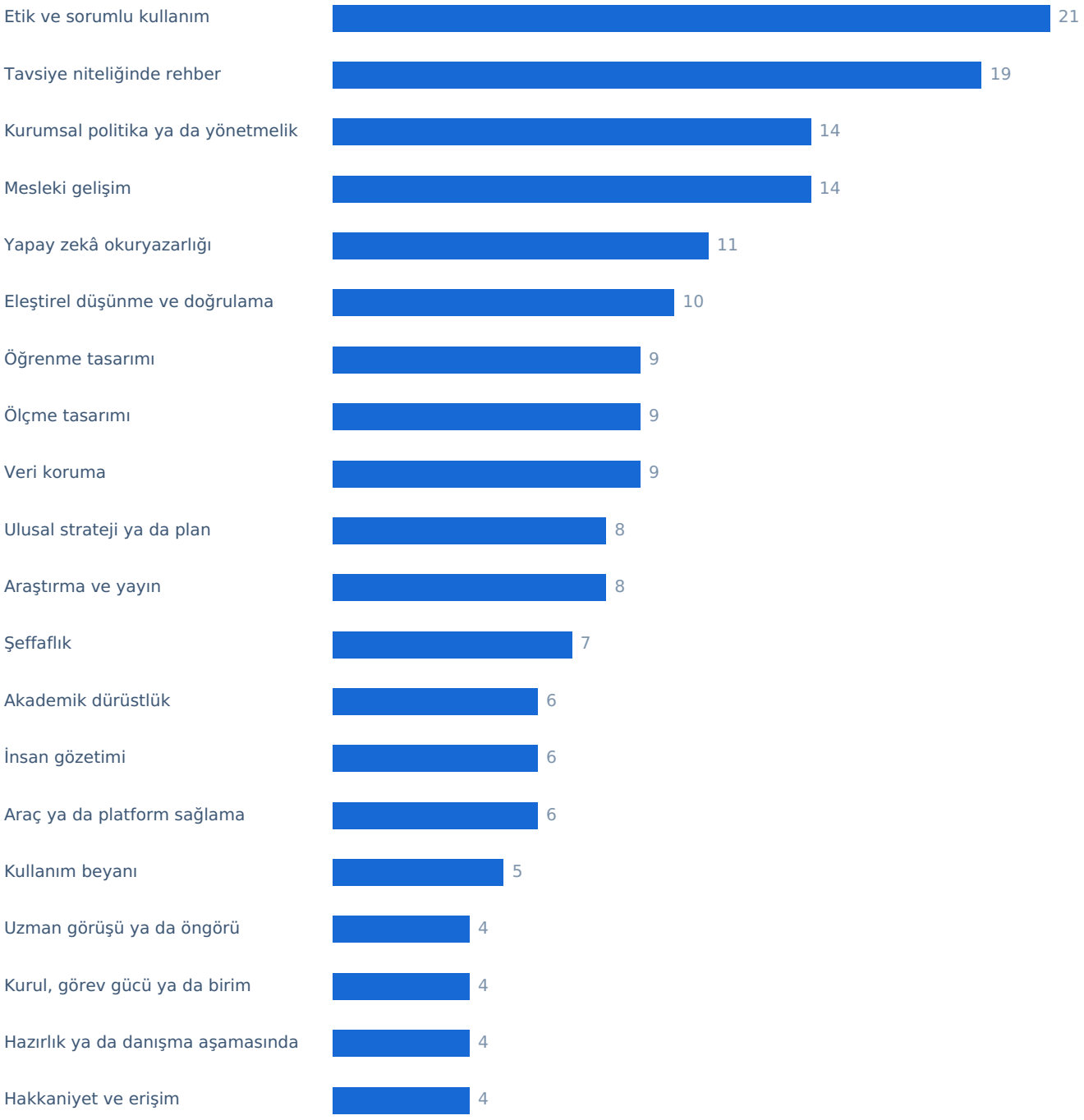
06 Kodlar ve kategoriler

En sık kodlar

En sık kod 21 kayıtla etik ve sorumlu kullanımdır; onu 19 kayıtla tavsiye niteliğinde rehber izlemektedir. Mesleki gelişim ve kurumsal politika on dörder, yapay zekâ okuryazarlığı 11, eleştirel düşünme ve doğrulama 10 kayıtta görünmektedir. Listenin başında metinlerin başvurduğu değerler ve aldıkları biçim yer almakta, araç sağlamaya ilişkin ilk kod altı kayıtla ancak on iki kodun ardından gelmektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Şekil 3. Kod sıklıkları (en sık yirmi kod)

Çubuklar her kodu taşıyan kayıt sayısını göstermektedir. Öndeki kodlar araç sağlamadan çok araçların başvurduğu değerleri ve aldıkları biçimi betimlemektedir. Kâğıtta en sık yirmi kod çizilmiştir; kodların tamamı genel tablodaki kod kitabında yer almaktadır.

Kategorilerin düzeylere dağılımı

Her kategorinin toplandığı bir düzey vardır. Aracın biçimi makro düzeye egemendir; orada 18 kaydın 15'i bu kategoriyi taşımaktadır. Dürüstlük ve hesap verebilirlik 34 kaydın 15'iyle mezo düzeyde toplanmaktadır. Kapasite

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

geliştirme mikro düzeyde toplanmakta, orada 18 kaydın 14'ü onu taşımaktadır; en yüksek payına orada ulaşan tek diğer kategori araç sağlamadır. Bazı kodlar tek bir düzeyde yaşamaktadır: sekiz ulusal stratejinin tamamı makro, on dört kurumsal politikanın ve altı akademik dürüstlük kodunun tamamı mezo düzeydedir.

Şekil 4. Kategorilerin düzeylere dağılımı

Kategori	Makro (n=18)	Mezo (n=34)	Mikro (n=18)
Aracın biçimi	83% (15)	91% (31)	17% (3)
Kapasite geliştirme	22% (4)	24% (8)	78% (14)
Dürüstlük ve hesap verebilirlik	28% (5)	44% (15)	22% (4)
Değerler ve korumalar	44% (8)	62% (21)	39% (7)
Araç ve altyapı sağlama	11% (2)	9% (3)	33% (6)
Bildirilen yokluk	0% (0)	3% (1)	6% (1)

Her hücre, bir düzeydeki kayıtların kategoriden en az bir kod taşıyanlarının payını vermektedir. Paylar sütun boyunca okunur; dolayısıyla şekil bir kategorinin mutlak olarak en büyük olduğu yeri değil her düzeyin neden oluştuğunu göstermektedir. Makro düzeyde aracın biçiminden mikro düzeyde kapasite geliştirmeye uzanan köşegen örüntü, kümedeki en açık yapıdır.

Birlikte görülen kodlar

Bazı kodlar nadiren yalnız görünmektedir. Şeffaflık ve insan gözetimi dört kaydı paylaşmakta ve 0,44 Jaccard katsayısıyla en az iki kaydı paylaşan çiftler arasındaki en güçlü birlikteliği göstermektedir; ikisi Portekiz ve İtalya metinlerinde ilke olarak yan yana anılmaktadır. Akademik dürüstlük dört kayıtta kurumsal politikayla, eleştirel düşünme de dört kayıtta veri korumayla birlikte görülmektedir; ikincisi daha çok kullanıcıdan kişisel veriyi korumasını ve aracın döndürdüğünü çapraz kontrol etmesini isteyen atölye ve rehber metinlerindedir. Genel olarak en sık eşleşme dokuz kayıtla tavsiye niteliğinde rehber ile etik ve sorumlu kullanımdır, çünkü rehberler çoğu zaman bir sorumlu kullanım bildirimi olarak yazılmaktadır; rehberler sık sık doğrulama istediği için tavsiye niteliğinde rehber ile eleştirel düşünme altı kayıtla onu izlemektedir. Mesleki gelişim ile yapay zekâ okuryazarlığı da, çoğu personele yönelik eğitim programlarında olmak üzere, altı kaydı paylaşmaktadır.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Şekil 5. Birlikte görülen kodlar

Kod	Kod	Ortak kayıt	Jaccard
Etik ve sorumlu kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber	9	0.29
Mesleki gelişim	Yapay zekâ okuryazarlığı	6	0.32
Araştırma ve yayın	Tavsiye niteliğinde rehber	6	0.29
Eleştirel düşünme ve doğrulama	Tavsiye niteliğinde rehber	6	0.26
İnsan gözetimi	Şeffaflık	4	0.44
Eleştirel düşünme ve doğrulama	Veri koruma	4	0.27
Akademik dürüstlük	Kurumsal politika ya da yönetmelik	4	0.25
Ölçme tasarımı	Tavsiye niteliğinde rehber	4	0.17
Tavsiye niteliğinde rehber	Veri koruma	4	0.17
Araştırma ve yayın	Etik ve sorumlu kullanım	4	0.16
Akademik dürüstlük	Şeffaflık	3	0.30
Araç ya da platform sağlama	Öğrenme tasarımı	3	0.25
Eleştirel düşünme ve doğrulama	Şeffaflık	3	0.21
Kullanım beyanı	Kurumsal politika ya da yönetmelik	3	0.19
Eleştirel düşünme ve doğrulama	Yapay zekâ okuryazarlığı	3	0.17
Kurumsal politika ya da yönetmelik	Ölçme tasarımı	3	0.15
Mesleki gelişim	Öğrenme tasarımı	3	0.15
Etik ve sorumlu kullanım	Uzman görüşü ya da öngörü çalışması	3	0.14
İnsan gözetimi	Tavsiye niteliğinde rehber	3	0.14
Şeffaflık	Tavsiye niteliğinde rehber	3	0.13
Etik ve sorumlu kullanım	Şeffaflık	3	0.12
Kurumsal politika ya da yönetmelik	Mesleki gelişim	3	0.12
Yapay zekâ okuryazarlığı	Tavsiye niteliğinde rehber	3	0.11
Mesleki gelişim	Tavsiye niteliğinde rehber	3	0.10
Etik ve sorumlu kullanım	Kurumsal politika ya da yönetmelik	3	0.09

Her çizgi en az üç kaydı paylaşan iki kodu birleştirmektedir; kalınlığı paylaşılan kayıt sayısını, belirginliği Jaccard katsayısını göstermekte, iki değer de üzerine gelince görünmektedir. Katsayı paylaşılan kayıtları iki koddan birini taşıyan kayıtlara böler; bu yüzden her zaman birlikte görünen iki nadir kod, iki yaygın koddan yüksek puan alır. En az iki kaydı paylaşan çiftler arasında en sıkısını şeffaflık ve insan gözetimi oluşturmakta, tavsiye niteliğinde rehber ise en çok sayıda başka koda bağlanmaktadır.

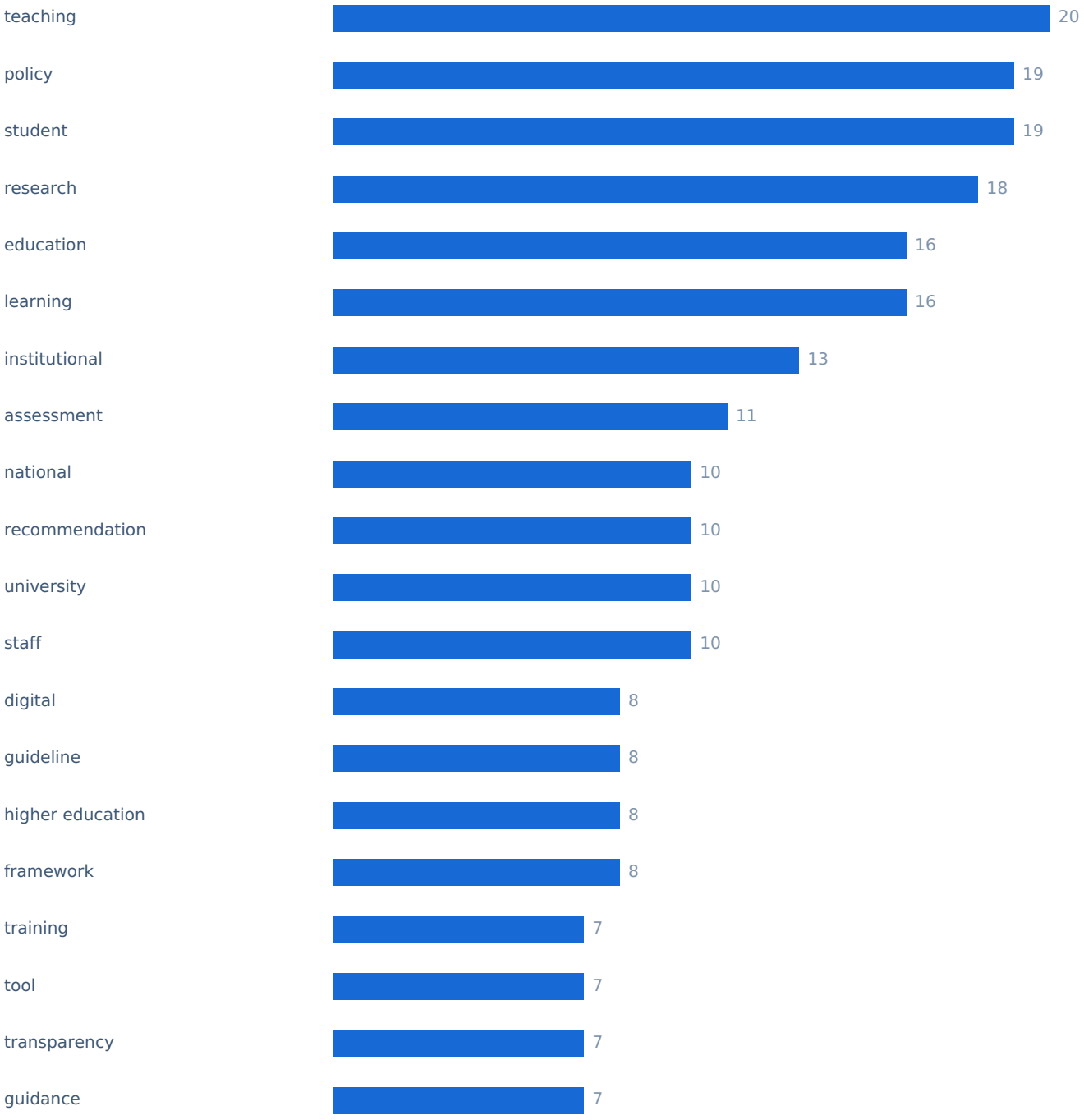
© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

07 Kelime bulutu ve anahtar sözcükler

Temizlik sonrasında yanıtlarda 1.050 sayılan sözcük kalmaktadır. En sık sözcükler öğretim, politika, öğrenci ve araştırmadır; onları eğitim, öğrenme ve kurumsal izlemektedir. Bulut, araç ve teknolojinin az yer tuttuğu bir eğitim ve yönetişim söz dağarcığı göstermektedir: araç sözcüğü yedi kez geçmekte, öneri ya da çerçeveden daha az görünmektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Şekil 6. Yanıtların kelime bulutu

Sözcük boyutu, işlev sözcükleri, bağlantılar, özel adlar ve yapıştırılmış kaynakça satırları çıkarıldıktan sonra yedi yanıttaki sıklıkla orantılıdır. Yükseköğretim ve akademik dürüstlük gibi yerleşik terimler tek birim sayılmıştır. Yapay zekâ ve üretken dâhil her yanıtta geçen sözcükler hiçbir şeyi ayırt etmedikleri için çıkarılmıştır.

Anahtar sözcükler düzeyleri sıklıklardan daha keskin ayırmaktadır. Makro düzeyi çerçevelerin söz dağarcığı belirlemektedir: yükseköğretim, ulusal, strateji ve tavsiye. Mezo düzeyi, 16,6 log-olabilirlik değeriyle kümenin en yükseği olan ölçme ile personel, kurumsal, sorumluluk, eleştirel düşünme ve

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

akademik dürüstlük belirlemektedir. Mikro düzeyi öğrenenin önüne konan şeyin söz dağarcığı belirlemektedir: kaynak, model, materyal ve kişiselleştirilmiş.

Şekil 7. Her düzeyin anahtar sözcükleri

Düzey	Sözcük	n	G^2
Makro	education	12	13.95
Makro	higher education	7	11.67
Makro	national	8	10.82
Makro	strategy	5	7.43
Makro	systems	3	7.28
Makro	advisory	4	5.41
Makro	university	6	3.92
Mezo	assessment	11	16.59
Mezo	staff	10	15.08
Mezo	institutional	11	7.97
Mezo	academic	5	7.54
Mezo	researcher	5	7.54
Mezo	responsibility	5	7.54
Mezo	student	14	5.57
Mezo	recommendation	8	4.60
Mezo	guidance	6	4.58
Mezo	critical thinking	3	4.52
Mezo	academic integrity	3	4.52
Mezo	writing	3	4.52
Mikro	resource	5	9.72
Mikro	model	5	9.72
Mikro	material	3	8.76
Mikro	critical	3	8.76
Mikro	personalised	3	8.76
Mikro	learning	9	8.04
Mikro	program	3	4.79
Mikro	learning environment	3	4.79
Mikro	interaction	3	4.79

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Anahtar sözcükler bir düzeyde öbür ikisinden daha sık kullanılan sözcüklerdir ve log-olabilirlik (G^2) değerine göre sıralanmıştır. Yalnız en az üç kez geçen ve bir serbestlik derecesinde $p < ,05$'e karşılık gelen 3,84 değerini aşan sözcükler gösterilmiştir. Bu büyüklükte bir derlemde sıralama düzeyler arasında kalıcı bir farkı değil vurguyu göstermektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

08 Temalar

Kategorilerden beş tema kurulmuştur. Şekil her temanın her düzeyde ne sıklıkla göründüğünü vermektedir. Bir kayıt birden çok temaya girebilir; ardından gelen okumalar sayıların ne anlama geldiğini açıklamaktadır.

Şekil 8. Temaların düzeylere dağılımı

Tema	Makro (n=18)	Mezo (n=34)	Mikro (n=18)
Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar	14 (78%)	25 (74%)	2 (11%)
Denetimden önce kapasite	4 (22%)	8 (24%)	14 (78%)
Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme	3 (17%)	14 (41%)	2 (11%)
Eğitmen ve pilot olarak araçlar	2 (11%)	3 (9%)	6 (33%)
Eşitsiz bir orta düzey	3 (17%)	7 (21%)	2 (11%)

Her hücre, bir düzeyde temanın kodlarından en az birini taşıyan kayıt sayısını vermekte, tonlama da bu sayının düzey içindeki payını göstermektedir. Bir kayıt birden çok temaya girebildiği için sütunların toplamı kayıt sayısına eşit değildir. Birinci tema ulusal ve kurumsal düzeyde, ikinci tema sınıfta toplanmaktadır; bu da raporun betimlediği iş bölümüdür.

Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar

Ulusal metinler yönü belirlemekte, kuralı başkasına bırakmaktadır. On sekiz makro kaydın sekizi strateji ya da plandır ve bunların ikisi, Yunanistan ve İtalya'da, açıkça AB Yapay Zekâ Yasası ile uyumlu kılınmıştır. Belçika'nın bu düzeydeki kaydı ulusal değil bölgeseldir: Flaman Eğitim Bakanlığının sorumlu yapay zekâ vizyonu. Ulusal hukuk bağladığı yerde veriyi, hakları ve zararı konu almaktadır: Yunanistan'ın kişisel verilere ilişkin kararı, İtalya'nın şeffaflık ve gözetime ilişkin kanunu ve Kıbrıs'ın ceza hükmü bunun örnekleridir. Türkiye yanıtı sonucu doğrudan söylemektedir: eğitimde üretken yapay zekâya özgü bir düzenleme bulunmadığından ayrıntı üniversitelere kalmaktadır. Buna uygun olarak kullanıma ilişkin bağlayıcı kurallar kurumsal düzeydeki on dört politika ve yönetmelikte görünmekte, ulusal kayıtlarda bulunmamaktadır.

Denetimden önce kapasite

Sınıf düzeyinde yanıtlar insanların ne öğrendiğini betimlemekte, yasaklara pek değinmemektedir. On sekiz mikro kaydın on dördü bir kapasite kodu, sekizi mesleki gelişim kodu taşımaktadır. Yunanistan yanıtı bu düzeyde tümüyle öğretmen programlarından oluşmaktadır: yapay zekâ modülleri

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

içeren bir sertifikadan TPACK üzerine kurulu kısa bir kursa kadar. Kıbrıs'taki atölyeler, Anadolu'nun istem ve bağlam mühendisliği modülleri ve Belçika'dan Leuven Learning Lab örnekleri ile GPT Academy aynı çizgiyi izlemektedir. Hiçbir mikro kayıt bağlayıcı bir kural değildir. Bu düzeydeki iki tavsiye metninden KU Leuven'in beş ilkesi üretken yapay zekânın nasıl kullanılması gerektiğini ortaya koymakta, Anadolu öğrenci rehberi de öğrencilerden bilgiyi iki kaynaktan doğrulamalarını ve dersin izin vermediği yerde kullanmamalarını istemektedir.

Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme

Kurumlar kural yazdığında bunu beyan ve ölçme üzerine yazmaktadır. Dürüstlük ve hesap verebilirlik kodları 34 mezo kaydın 15'inde görünmektedir: beyan dördünde, akademik dürüstlük altısında, ölçme tasarımı yedisinde. Kıbrıs'taki bağlayıcı öğrenci beyanı ve Anadolu'nun tez beyanı en açık örneklerdir; Portekiz metinleri bunlara etkileşim kayıtlarını ve ölçmede izin verilen kullanım rejimlerini eklemektedir. Temanın ağırlığı büyük ölçüde tek bir yanıta dayanmaktadır, çünkü dokuz ölçme kaydının yedisi Portekiz'dendir. Tema, üç ülkede görünen beyan biçimiyle, daha dar bir biçimde yanıtlar boyunca tutmaktadır. Belçika yanıtı temaya ölçmeden değil araştırmadan girmektedir: kurumsal metinlerinden ikisi araştırmada yapay zekâyı ele almakta, tek ölçme kaydı da ölçme geçerliğine ilişkin Felemenkçe makalelerden oluşmaktadır.

Eğitmen ve pilot olarak araçlar

Araçlar mikro düzeye daha çok eğitmen ve deneme olarak girmektedir. Altı araç kaydının beşi mikro düzeydedir ve bunların üçü kişiselleştirilmiş eğitmenliği betimlemektedir: bir bilgisayar bilimi programındaki eğitmen, öğrenciden kaynaklarını doğrulamasını isteyen diyalojik bir sistem ve öğrenen merkezli bir modelin içindeki üretken yapay zekâ. Yanıtlayanlar bunların çoğunu tamamlanmamış olarak betimlemektedir. Portekiz'deki derse özgü eğitmen henüz tamamlanmamış ve benimsenme sınırlı kalmıştır, Kıbrıs'taki araçlar pilot aşamasındadır, Yunanistan'daki sınıf aracı da ticari bir sağlayıcıyla yürütülen bir pilot üzerinden gelmektedir. Bu yanıtlarda sağlama, onun için yazılan kuralların önünden gitmektedir. Üniversite politikaları etrafında kurulan Belçika yanıtının bu temada hiç kaydı yoktur.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Eşitsiz bir orta düzey

Mezo düzey en çok kaydı ve oraya neyin ait olduğu konusunda en az uzlaşmayı barındırmaktadır. Yunanistan yanıtında bu düzeyi ulusal kurumlar doldurmaktadır: bir politika enstitüsü, bir biyoetik komisyonu ve iki araştırma merkezi. Portekiz yanıtında on bir kurum ve fakülteden on iki belge, Belçika yanıtında ise biri Hollanda'da olmak üzere altı üniversitenin politika ve rehberleri ile bir öğrenci konseyinin tutumu doldurmaktadır. Hollanda yanıtında düzey boştur; kurumsal yönetişim de sınıf rehberi de bildirilmemiştir. Oysa aynı üniversite 2024'te öğrencilerinin yüzde 96'sının ve akademik personelinin yüzde 95'inin bu araçları kullandığını bildirmişti. Anadolu vakası bir okuma daha eklemektedir: tez beyanına rektörlük değil bir enstitü karar vermiştir; yalnız merkezî bir metin arayan bir çözümleme hiçbir şey bulamazdı. Orta düzey, kullanım hakkında en sık kararın verildiği ve en az tutarlı kaydın tutulduğu yerdir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

09 Düzeylere göre okuma

Makro · ulusal politika

Makro düzey, yedi yanıtın tamamından gelen 18 kaydı barındırmaktadır. En yaygın biçim stratejidir; onu yasalar ve tavsiye çerçeveleri izlemektedir. İki kayıt henüz hazırlık aşamasındaki araçları betimlemektedir: danışmadaki 2032 Kıbrıs stratejisi ve raporunu 2026 sonbaharında sunması beklenen Portekiz bakanlık görev gücü. Ulusal altyapı, dilin söz konusu olduğu yerde görünmektedir; Yunanca yapay zekâ için Pharos-CY anteni bunun örneğidir. Belçika kaydı Flaman Eğitim Bakanlığının yayımladığı bölgesel bir vizyondur. Haklar ve veri yasada korunmaktadır: Yunanistan'ın kişisel verilere ilişkin kararı, İtalya'nın yapay zekâ kanunu ve Kıbrıs'ın ceza hükmü bu düzeydeki üç bağlayıcı kayıttır.

Mezo · kurumsal yönetişim

Mezo düzey 34 kayıt barındırmakta ve kuralların somutlaştığı yer burasıdır. On dört kayıt kurumsal politika ya da yönetmelik, on üçü tavsiye niteliğindedir; üçü de yanıtı taşımak için kurulan yapıları betimlemektedir: OUC kurulu, UAb görev gücü ve Anadolu araştırma birimi. Buradaki söz dağarcığı ölçme, sorumluluk ve dürüstlüktür. Mezo düzey ayrıca araca göre değil veriye göre çizilen tek sınırı barındırmaktadır: kişisel veriyi kapsam dışında tutan ve sınav sorusu yazımını yerel cihazlarda yürüten Anadolu kuralı.

Mikro · sınıf ve öğrenme tasarımı

Mikro düzey makro düzey kadar, 18 kayıt barındırmakta; Hollanda yanıtı bu düzeyde hiçbir şeyin bulunmadığını bildirmektedir. Burada görünen mesleki gelişim, öğrenme tasarımı ve öğrenme ortamına yerleştirilen araçlardır. Sekiz kayıt öğretmen ya da personel programı, yedisi öğrenme tasarımı, beşi araç sağlamadır. Sınıf, yanıtların en çok belirsizlikle betimlediği düzeydir; pilotlar, sınırlı benimsenme ve tamamlanmamış uygulama tekrar tekrar görünmektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

10 Vaka profilleri

Yunanistan · Eğitim Politikası Enstitüsü

Yunanistan yanıtı okul eğitimine ilişkindir ve öğretmen etrafında kurulmuştur. Makro düzeyi, kişisel verilere ilişkin bir bakanlık kararını biri AB Yapay Zekâ Yasası ile uyumlu iki ulusal stratejiyle birleştirmektedir. Mezo düzeyini ulusal yapılar doldurmaktadır: Enstitünün UNESCO rehberini Yunancaya çevirmesi, biyoetik komisyonunun görüşü ve bir öngörü çalışması. Mikro düzeyi biri OpenAI ile yürütülen pilot olan beş öğretmen programı barındırmakta; bu da onu mesleki gelişime en güçlü yönelen yanıt yapmaktadır.

Kıbrıs · Kıbrıs Açık Üniversitesi

Kıbrıs yanıtı okul eğitimini ve yükseköğretimi birlikte kapsamakta ve üniversiteyi ulusal bir tablonun içine yerleştirmektedir. Makro düzey danışmadaki bir stratejiyi, okullar için tavsiye yönergelerini, bir ceza hükmünü ve bir dil altyapısını içermektedir. Kurumsal düzeyde üniversitenin tavsiye yönergeleri, bir kurulu, personel, öğrenci ve kamuya yönelik seminerleri ve öğrenciler için bağlayıcı bir kullanım beyanı vardır. Mikro kayıtları öğrenme tasarımındaki pilotlar ile veri koruma ve çapraz kontrol üzerine öğrenci atölyeleridir.

Portekiz · Universidade Aberta

Portekiz yanıtı en kapsamlı yanıttır ve ulusal yükseköğretim sektörünün bir taraması gibi okunmaktadır. İki ulusal kayıt, bir görev gücü ve Ulusal Eğitim Konseyinin bir tavsiye kararı, on bir üniversite ve fakülteden on iki kurumsal belgeyi çerçevelemektedir; bu belgeler bağlayıcı fakülte yönetmeliklerinden enstitü rehberlerine uzanmaktadır. Yanıt kümedeki ölçme ve dürüstlük kodlarının çoğunu taşımaktadır. Tek mikro kaydı tasarım ile uygulama arasındaki açıklık konusunda açık sözlüdür: pedagojik model henüz hayata geçmemiş, derse özgü bir yapay zekâ eğitmeni öngörmektedir.

Hollanda · Open Universiteit

Hollanda yanıtı hükûmet geneli üretken yapay zekâ vizyonunu adlandırmakta, üniversitede kurumsal yönetişim ve sınıf rehberi bulunmadığını bildirmektedir. En kısa yanıttır ve yokluk bildiren tek yanıttır. Üniversitenin yaygın kullanımı gösteren kendi anketiyle birlikte okunduğunda bu yokluk, yazılı yönetişimin durumunu betimlemektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

İtalya · UNINETTUNO

İtalya yanıtı yoğun bir ulusal çerçeveyi üniversitenin kendi kurduğu öğrenme ortamıyla eşleştirmektedir. Ulusal strateji, ulusal yapay zekâ kanunu ve bakanlık politika yönelimleri makro düzeyi oluşturmaktadır. Üniversitenin stratejik planı yapay zekâyı kurumsal gelişimine katmakta, yayımlanmış iki model de üretken yapay zekâyı öğrenme tasarımının içinde betimlemektedir; bunlardan biri öğrenciden yanıtlarını sorgulamasını ve doğrulamasını isteyen diyalojik bir sistemdir. Mezo yanıtı gönderimde cümlenin ortasında kesilmektedir.

Belçika · KU Leuven

Belçika yanıtı aynı gün, her biri tek kaynak adlandıran on ayrı gönderim olarak gelmiştir ve burada tek yanıt olarak okunmaktadır. Yanıt üniversiteler etrafında kurulmuştur. Kurumsal düzeyin üstündeki tek kaydı, Flaman Eğitim Bakanlığının eğitimde sorumlu yapay zekâya ilişkin politika bildirimi ve vizyonudur. Kurumsal düzeyi sektörün bir taraması gibi okunmaktadır: KU Leuven, Ghent Üniversitesi, UCLouvain ve UHasselt'in politikaları, Antwerp Üniversitesinin araştırma etiğinde yapay zekâya ilişkin yönergeleri ile öğrenci konseyinin tutumu ve Hollanda'daki TU Delft'in güvenli kullanım rehberi. Mikro kayıtları Leuven Learning Lab'ın sorumlu kullanım örnekleri, KU Leuven'in beş ilkesi, UCLL'nin hizmet içi GPT Academy'si ve ders hazırlığı ile ölçmeye ilişkin beş Felemenkçe makaledir. Etik ve sorumlu kullanım on iki kaydının altısında yer almakta, hiçbiri araç sağlamamaktadır.

Türkiye · Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Görev yürütücüsünün derlediği Anadolu yanıtı üç düzeyi de doldurmaktadır. Ulusal çerçeveler stratejik ve tavsiye niteliğindedir; Yükseköğretim Kurulunun araştırmaya ilişkin etik rehberi bağlayıcı kuralları üniversitelere bırakmaktadır. Kurumsal düzeyde bir lisansüstü enstitü tezler için kullanım beyanını zorunlu kılmış, bir araştırma birimi kurulmuş, sınır araca göre değil veriye göre çizilmiş, akademisyenler ve öğrenciler için ayrı rehberler yayımlanmış ve yapay zekâ destekli kodlama üzerine kurulu bir ön lisans programı açılmıştır. Fakültenin kendi tutumu politika metninin ötesine bakmaktadır: denetim izi, açık protokoller ve sağlayıcıdan bağımsız yönlendirme gibi gereklilikler tedarik sözleşmelerine yazılabilir; personel gelişimi de bireysel eğitimden, meslektaşların aynı görevdeki sonuçlarını karşılaştırdığı atölyelere taşınabilir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

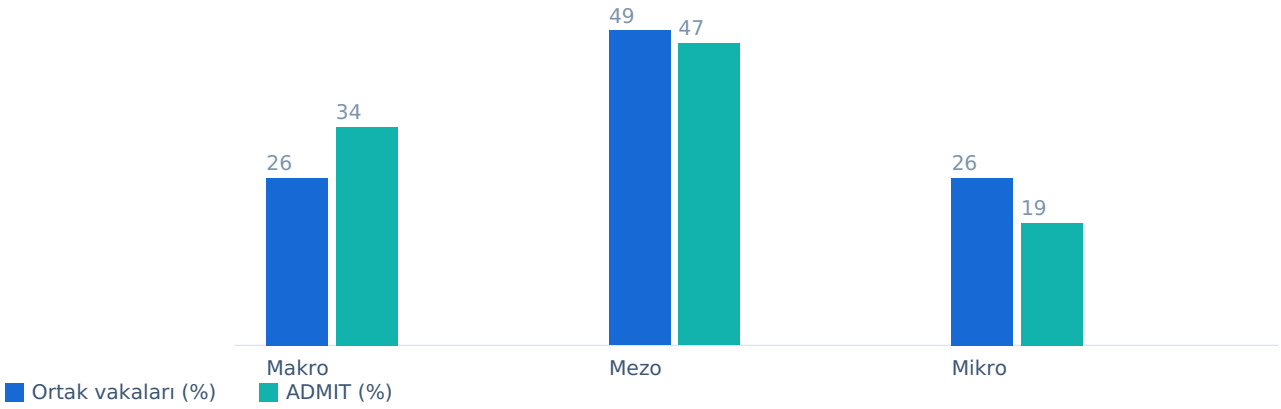
11 ADMIT sentezi ile karşılaştırma

Bu raporun ikinci sekmesi ADMIT ortaklığının raporlarını 64 uygulamalık bir veri tabanında sentezlemektedir. İki küme farklı araçlarla üretilmiştir: ADMIT öğrenci, personel ve yöneticilerle yürütülen çok turlu anketler ve kurumsal bildirimlerle, ortak vakaları ise adlandırılmış rapor ve uygulamalar için yapılan bir çağrıyla. Aynı zeminde karşılaştırılabilmeleri için her vaka kaydı ADMIT matrisinde kullanılan on iki alandan birine de atanmıştır.

Düzeyler: benzer bir biçim

Düzey dağılımları birbirine yakındır. ADMIT 64 uygulamanın 30'unu mezo, 22'sini makro, 12'sini mikro düzeye yerleştirmekte; vakalar 70 kaydın 34'ünü, 18'ini ve 18'ini. İki dağılım arasındaki farklılık endeksi 0,087'dir; iki dağılımın örtüşmesi için kayıtların yaklaşık yüzde dokuzunun düzey değiştirmesi gerekir (Duncan ve Duncan, 1955). Farkın büyük kısmı sınıftadır: sınıf vaka kayıtlarının dörtte birini, ADMIT uygulamalarının beşte birini barındırmaktadır. Bu buluşma ADMIT sentezinde yapılmış bir okumayı desteklemektedir: sınıf düzeyi eksik belgelenmiştir; iki araç da var olanı sormakta, yazılı olarak var olan da kurumda toplanmaktadır.

Şekil 9. Düzeye göre kayıt payı: ortak vakaları ve ADMIT

Her çubuk çifti bir düzeyde ortak vakalarının ve ADMIT veri tabanının payını karşılaştırmaktadır. İki dağılım birbirine yakındır; ikisinde de en büyük pay kurumsal düzeydedir, sınıfın payı ise ortak vakalarında daha büyüktür. 0,087 farklılık endeksi, farkı iki dağılımın örtüşmesi için yer değiştirmesi gereken kayıt payı olarak özetlemektedir.

Alanlar: yönetişim yerinde, vurgu kaymış

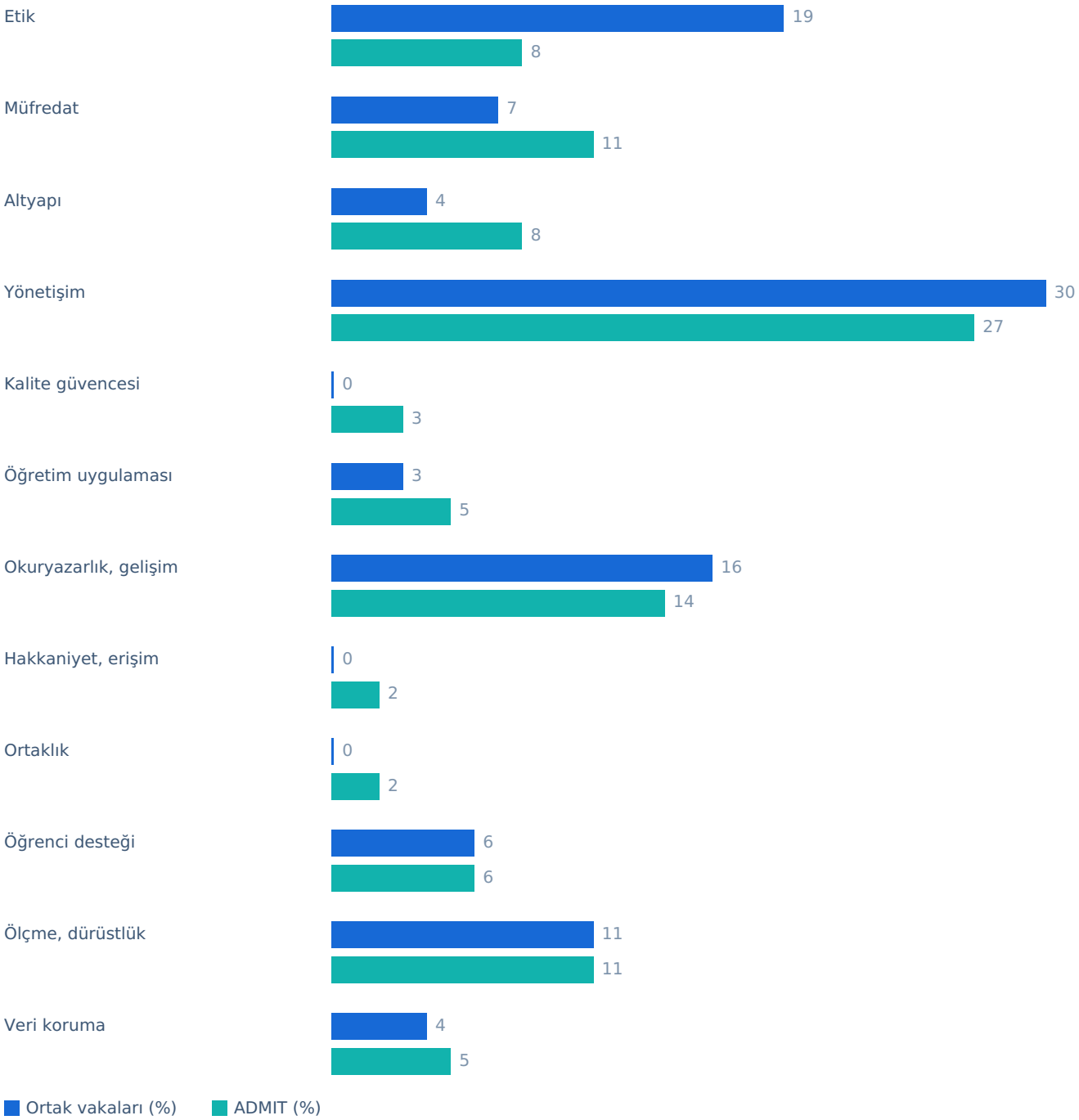
On iki alan boyunca farklılık endeksi 0,163'e yükselmektedir; iki küme konulardan çok düzeylerde uzlaşmaktadır. En sabit nokta yönetişim alanıdır: ADMIT'teki 17 kayda karşı vakalarda 21 kayıt barındırmakta, bu da iki

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

kümede benzer bir paya karşılık gelmektedir; ikisinde de makro ve mezo düzeydedir ve sınıfta hiç yoktur. Çevresinde vurgu kaymaktadır. Etik çerçeveler ve sorumlu kullanım, çoğu ulusal görüşler, kurumsal ilkeler ve Belçika üniversitelerinin politikaları üzerinden, vakalarda on üç kayıt tutmakta, ADMIT'te beş. Yapay zekâ okuryazarlığı ve mesleki gelişim büyüklük olarak benzer ama daha aşağıda durmaktadır: on bir vaka kaydının sekizi mikro düzeydedir, ADMIT'te dokuzda dört. Öğrenci desteği düzeyini tümüyle değiştirmektedir: ADMIT'teki dört kurumsal hizmetten vakalardaki üç sınıf içi eğitmene ve bir öğrenci rehberine. Müfredat vakalarda daha incedir, yedi kayda karşı beş; ADMIT'te küçük de olsa bulunan kalite güvencesi, ortaklık ve hakkaniyet ise hiç görünmemektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Şekil 10. Alana göre kayıt payı: ortak vakaları ve ADMIT

Çubuklar her kümenin on iki ADMIT alanının her birine düşen payını vermekte, iki küme arasındaki farkın büyüklüğüne göre sıralanmaktadır. Yönetişim ikisinde de benzer bir pay almakta; etik ve okuryazarlık ortak vakalarında, müfredat, kalite güvencesi ve ortaklık ise ADMIT'te daha büyüktür. Alanlar boyunca farklılık endeksi olan 0,163, düzeyler boyunca endeksin iki katına yakındır.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Modeller: vakaların doğruladığı ve eklediği

ADMIT sentezi tekrar eden yedi model betimlemektedir. Bunların birkaçı vakalarda başka ülkelerde yeniden ortaya çıkmakta, bu da onları tek bir ortaklığa daha az bağımlı kılmaktadır. ADMIT'in bir tez beyanında bulduğu koşula bağlanan beyan, vakalarda Kıbrıs'ta bağlayıcı bir öğrenci beyanı ve iki Portekiz kurumunda beyan hükümleri olarak görünmektedir. Ölçme anında çizilen sınır daha ayrıntılı bir biçimde, Aveiro ve Iscte'de ölçme için tanımlanmış izin verilen kullanım rejimleri olarak geri dönmektedir. Deneme ortamı, birim ve lisans dizisi ilk iki aşamasıyla görünmektedir: pilotlarda ve üç yanıtın bildirdiği kurul, görev gücü ve araştırma biriminde. Lisans aşaması yalnız ulusal bir pilot olarak görünmektedir. Devredilmiş takdir rehberlerin içinde yaşamaya devam etmektedir: Universidade Aberta ve Anadolu öğrenci rehberlerinin ikisi de dersin öğretim elemanının izin verdiğine göndermede bulunmaktadır.

Vakalar ADMIT araçlarının ulaşmadığı şeyleri de eklemektedir. ADMIT'in çoğunlukla tavsiye niteliğinde ulusal rehber kaydettiği yerde bir hukuk katmanı adlandırmaktadırlar: Yunanistan'ın kişisel verilere ilişkin bakanlık kararı, İtalya'nın yapay zekâ kanunu ve Kıbrıs'ın ceza hükmü. Ulusal danışma kurullarını ve öngörü çalışmalarını kendi başına aktörler olarak içeri almaktadırlar. İki açık üniversitenin öğrenme tasarımına yerleştirilmiş yapay zekâ eğitmenlerini betimlemektedirler; ADMIT turları bu uygulamayı çoğunlukla deneme olarak kaydetmişti. ADMIT sentezini kapatan gözlem burada da geçerlidir: kayıtların neredeyse tamamı yalnız var olarak bildirilmekte, değerlendirmeleri aktarılmamakta, pilotlar bulgularıyla birlikte betimlenmemektedir.

İki kümede de yer alan kurumlar

Beş kurum ya da sistem iki kümede de yer almaktadır ve yan yana okunduklarında kaydın nerede değiştiği görülmektedir. Kıbrıs Açık Üniversitesinde ikisi uyuşmaktadır: ADMIT'te kaydedilen kurul, öğrenme tasarımı ve BT desteğindeki pilotlar ve seminerler formda yeniden görünmekte; form bunlara öğrenciler için bağlayıcı bir kullanım beyanı eklemekte, üçüncü ADMIT raporunda kaydedilen sınav sırasında kullanım yasağından ise söz etmemektedir. Open Universiteit'te ikisi ayrışmaktadır. Birinci ADMIT raporu Ekim 2024'te kurulan kurum geneli bir yönlendirme kurulu kaydetmekte, 2026 yanıtı ise şu anda kurumsal bir yönetişimin bulunmadığını bildirmektedir; kaynaklar kurulun yönetişim sayılmadığını mı yoksa artık etkin olmadığını mı gösterdiğini söylememektedir. Yunanistan için iki küme de ChatGPT Edu ile yürütülen Okullarda Yapay Zekâ pilotunu adlandırmakta; ancak ADMIT onu araç sağlama olarak ulusal düzeye, form

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

öğretmen gelişimi olarak sınıfa yerleştirmektedir. İtalya için ikisi de ulusal yapay zekâ kanununu farklı tarihlerle adlandırmaktadır: üçüncü ADMIT raporu 17 Eylül 2025, form ise resmî birleştirilmiş metne bağlantı vererek 23 Eylül 2025 tarihini vermektedir. Anadolu yanıtı aynı kaynaklardan derlendiği için ADMIT ile zaten uyuşmaktadır. Portekiz'in ve Belçika'nın ADMIT raporlarında karşılığı yoktur; bu nedenle on iki Portekiz ve yedi Belçika kurumsal kaydı kayıt için tümüyle yenidir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

12 Sonuç

Ortak vakaları düzeyler arasında bir iş bölümü betimlemektedir. Ulusal metinler yön vermekte ve hakları korumakta; kurumlar kullanıcıyı bağlayan kuralları, başta beyan ve ölçme olmak üzere, yazmakta; sınıflar da eğitim, tasarım desteği ve çoğu henüz denenmekte olan araçlar almaktadır. Hiçbir yanıt sınıf düzeyine bağlayıcı bir kural yerleştirmemekte, hiçbiri de altyapı ya da pilot dışında ulusal düzeye araç sağlamayı yerleştirmemektedir.

Orta düzeyin eşitsizliği, pratik ağırlığı en yüksek bulgudur. Kurumsal yönetişime ilişkin aynı soru bir ülkede ulusal kurumları, bir başkasında on iki belgeyi, bir üçüncüsünde altı üniversitenin politikalarını, bir dördüncüsünde hiçbir şeyi döndürmüştür. Ortaklık genelinde bir karşılaştırma bu nedenle her yanıt için bir aracın var olup olmadığının yanında kararı hangi yapının ve hangi düzeyde aldığının da kaydedilmesine bağlıdır. Sınıf söz konusu olduğunda vakalar, belge isteyen araçların belge döndürdüğünü, bu yüzden uygulama anlatılarının doğrudan toplanması gerektiğini düşündürmektedir.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

13 Genel tablo: yanıtlar, kodlar ve temalar

Tablo 2. Yanıtlar ve kayıtlar

Yanıt	Düzey	Kayıt	ADMIT alanı	Kodlar	Temalar
Yunanistan	Makro	Eğitim sürecinde yapay zekâ ve kişisel verilere ilişkin bakanlık kararı	Veri Koruma, Mahremiyet ve Güvenlik	Yasa ya da bağlayıcı düzenleme, Veri koruma	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Yunanistan	Makro	Dijital Dönüşüm İncili 2026-2030	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan, Altyapı ve veri, Yapay zekâ okuryazarlığı	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite; Eğitmen ve pilot olarak araçlar
Yunanistan	Makro	Yunanistan'ın yapay zekâ çağına geçişi için yol haritası	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan, Uzman görüşü ya da öngörü çalışması	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Eşitsiz bir orta düzey
Yunanistan	Mezo	UNESCO'nun üretken yapay zekâ rehberinin Yunancaya çevrilmesi	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Yunanistan	Mezo	Yunan okullarında yapay zekâ uygulamalarına ilişkin görüş	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Uzman görüşü ya da öngörü çalışması, Etik ve sorumlu kullanım	Eşitsiz bir orta düzey
Yunanistan	Mezo	Üretken Yapay Zekâ Yunanistan 2030 öngörü çalışması	Yönetişim, Strateji ve Politika	Uzman görüşü ya da öngörü çalışması, Etik ve sorumlu kullanım	Eşitsiz bir orta düzey
Yunanistan	Mikro	ChatGPT Edu ile Okullarda Yapay Zekâ pilotu	Altyapı, Araçlar ve Tedarik	Sağlayıcıyla ortaklık, Pilot ya da deneme, Araç ya da platform sağlama, Mesleki gelişim, Öğrenme tasarımı	Denetimden önce kapasite; Eğitmen ve pilot olarak araçlar
Yunanistan	Mikro	Üretken Yapay Zekâ ile Güçlenen Eğitimciler programı	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Mesleki gelişim, Öğrenme tasarımı	Denetimden önce kapasite
Yunanistan	Mikro	Öğretme ve öğrenmede yapay zekâ çevrim içi semineri	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Mesleki gelişim, Etik ve sorumlu kullanım	Denetimden önce kapasite
Yunanistan	Mikro	Yapay zekâ modülleri içeren B Düzeyi BİT sertifikası	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Mesleki gelişim, Yapay zekâ okuryazarlığı	Denetimden önce kapasite
Yunanistan	Mikro	Yapay zekâ ve TPACK üzerine kısa süreli Sub8 mesleki gelişim programı	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Mesleki gelişim, Öğrenme tasarımı	Denetimden önce kapasite
Kıbrıs	Makro	Kamu danışmasındaki 2032 ulusal yapay zekâ stratejisi	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan, Hazırlık ya da danışma aşamasında	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Eşitsiz bir orta düzey
Kıbrıs	Makro	İlk ve ortaöğretimde sorumlu ve etik yapay zekâ için	Etik Çerçeveler ve Sorumlu	Tavsiye niteliğinde rehber, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Yanıt	Düzey	Kayıt	ADMIT alanı	Kodlar	Temalar
		yönergeler	Kullanım		
Kıbrıs	Makro	Yapay zekâ ile üretilen çocuk istismarı içeriğine ilişkin ceza düzenlemesi	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Yasa ya da bağlayıcı düzenleme, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Kıbrıs	Makro	Yunanca için Pharos-CY yapay zekâ fabrikası anteni	Altyapı, Araçlar ve Tedarik	Altyapı ve veri, Ulusal dil kaynakları	Eğitmen ve pilot olarak araçlar
Kıbrıs	Makro	Eğitimde yapay zekâ açık dersi	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Yapay zekâ okuryazarlığı, Mesleki gelişim	Denetimden önce kapasite
Kıbrıs	Mezo	Üniversite topluluğu için üretken yapay zekâ tavsiye yönergeleri	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber, Etik ve sorumlu kullanım, Şeffaflık, Eleştirel düşünme ve doğrulama	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Kıbrıs	Mezo	Yapay zekâ kurulu	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurul, görev gücü ya da birim	Eşitsiz bir orta düzey
Kıbrıs	Mezo	Personel, öğrenci ve kamuya yönelik üretken yapay zekâ seminerleri	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Mesleki gelişim, Yapay zekâ okuryazarlığı, Veri koruma, Eleştirel düşünme ve doğrulama	Denetimden önce kapasite
Kıbrıs	Mezo	Öğrenciler için bağlayıcı üretken yapay zekâ kullanım beyanı	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Kullanım beyanı, Akademik dürüstlük, Kurumsal politika ya da yönetmelik, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Kıbrıs	Mikro	Öğrenme tasarımında ve BT desteğinde yapay zekâ araçlarının pilot denemeleri	Müfredat ve Öğrenme Tasarımı	Pilot ya da deneme, Araç ya da platform sağlama, Öğrenme tasarımı	Denetimden önce kapasite; Eğitmen ve pilot olarak araçlar
Kıbrıs	Mikro	Büyük dil modelleriyle iyi uygulama üzerine öğrenci atölyeleri	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Yapay zekâ okuryazarlığı, Veri koruma, Eleştirel düşünme ve doğrulama, Şeffaflık	Denetimden önce kapasite
Portekiz	Makro	Eğitim kademelerinde teknoloji ve yapay zekâ üzerine bakanlık görev gücü	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurul, görev gücü ya da birim, Hazırlık ya da danışma aşamasında	Eşitsiz bir orta düzey
Portekiz	Makro	Ulusal Eğitim Konseyinin eğitimde yapay zekâ tavsiye kararı	Yönetişim, Strateji ve Politika	Tavsiye niteliğinde rehber, Yapay zekâ okuryazarlığı, İnsan gözetimi	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite
Portekiz	Mezo	Üretken yapay zekânın sorumlu kullanımı politikası	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Yapay zekâ okuryazarlığı, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite
Portekiz	Mezo	Öğretme, öğrenme ve ölçmede üretken yapay zekâya ilişkin öneriler	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Tavsiye niteliğinde rehber, Akademik dürüstlük, Eleştirel düşünme ve doğrulama, Ölçme tasarımı	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Öğretme, öğrenme ve ölçmede yapay	Etik Çerçeveler	Tavsiye niteliğinde rehber, Şeffaflık,	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar;

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Yanıt	Düzey	Kayıt	ADMIT alanı	Kodlar	Temalar
		zekâya ilişkin öneriler	ve Sorumlu Kullanım	Hakkaniyet ve erişim, İnsan gözetimi, Ölçme tasarımı, Etik ve sorumlu kullanım	Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Akademik çalışmada yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin yönergeler	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Kullanım beyanı, Etkileşim kaydı, Ölçme tasarımı	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Sorumlu yapay zekâ kullanımı için politikalar, ilkeler ve yönergeler	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Akademik dürüstlük, İnsan gözetimi, Veri koruma, Şeffaflık	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin öneriler	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber, Kullanım beyanı, Veri koruma, Ölçme tasarımı, Araştırma ve yayın, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Üretken yapay zekâya ilişkin ilkeler ve öneriler	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Tavsiye niteliğinde rehber, İnsan gözetimi, Akademik dürüstlük, Eleştirel düşünme ve doğrulama, Şeffaflık, Araştırma ve yayın	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Yükseköğretimde ve bilimsel yayıncılıkta sorumlu üretken yapay zekâ yönergeleri	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber, Etik ve sorumlu kullanım, Araştırma ve yayın	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Yapay zekâ hükümleri içeren öğretim ve ölçme yönetmeliği	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Ölçme tasarımı, Hakkaniyet ve erişim	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Öğrencilere yönelik yapay zekâ kullanım önerileri	Öğrenci Desteği ve Rehberlik	Tavsiye niteliğinde rehber, Veri koruma, Ölçme tasarımı, Etkileşim kaydı, Eleştirel düşünme ve doğrulama	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Yapay zekâ çağında ölçme çerçevesi	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Ölçme tasarımı, Akademik dürüstlük, Şeffaflık	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Portekiz	Mezo	Yapay zekâyı müfredata katan pedagojik model	Müfredat ve Öğrenme Tasarımı	Müfredat ve program, Kurumsal politika ya da yönetmelik, Öğrenme tasarımı	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite
Portekiz	Mezo	Kurum geneli yapay zekâ politikası için görev gücü	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurul, görev gücü ya da birim, Hazırlık ya da danışma aşamasında	Eşitsiz bir orta düzey
Portekiz	Mikro	Bilgisayar Bilimi lisans programında yapay zekâ kişisel eğitmeni	Öğrenci Desteği ve Rehberlik	Araç ya da platform sağlama, Kişiselleştirilmiş eğitmenlik, Hazırlık ya da danışma aşamasında	Eğitmen ve pilot olarak araçlar; Eşitsiz bir orta düzey
Hollanda	Makro	Hükûmet geneli üretken yapay zekâ vizyonu	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Yanıt	Düzey	Kayıt	ADMIT alanı	Kodlar	Temalar
Hollanda	Mezo	Kurumsal yönetişim bulunmuyor	Yönetişim, Strateji ve Politika	Mevcut bir şey yok	Eşitsiz bir orta düzey
Hollanda	Mikro	Sınıf düzeyinde rehber bulunmuyor	Öğretim Uygulaması	Mevcut bir şey yok	Eşitsiz bir orta düzey
İtalya	Makro	İtalya Yapay Zekâ Stratejisi 2024-2026	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan, Etik ve sorumlu kullanım, Hakkaniyet ve erişim	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
İtalya	Makro	Yapay zekâya ilişkin 2025 tarihli 132 sayılı Kanun	Yönetişim, Strateji ve Politika	Yasa ya da bağlayıcı düzenleme, Şeffaflık, İnsan gözetimi, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
İtalya	Makro	Öğretimde yenilik ve erişime ilişkin 2026 bakanlık politika yönelimleri	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan, Hakkaniyet ve erişim, Öğrenme tasarımı	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite
İtalya	Mezo	Yapay zekânın benimsenmesi için çerçeve olarak 2024-2026 Stratejik Planı	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Mesleki gelişim, Araç ya da platform sağlama	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite; Eğitmen ve pilot olarak araçlar
İtalya	Mikro	Socrates AI: eleştirel ve kişiselleştirilmiş öğrenme için diyalojik üretken yapay zekâ	Öğrenci Desteği ve Rehberlik	Araç ya da platform sağlama, Kişiselleştirilmiş eğitmenlik, Eleştirel düşünme ve doğrulama, Öğrenme tasarımı	Denetimden önce kapasite; Eğitmen ve pilot olarak araçlar
İtalya	Mikro	Psiko-pedagojik model içinde üretken yapay zekâ	Müfredat ve Öğrenme Tasarımı	Öğrenme tasarımı, Kişiselleştirilmiş eğitmenlik, Eleştirel düşünme ve doğrulama, İnsan gözetimi	Denetimden önce kapasite; Eğitmen ve pilot olarak araçlar
Belçika	Makro	Flaman eğitiminde sorumlu yapay zekâya ilişkin politika bildirimi ve vizyon	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Belçika	Mezo	KU Leuven'in öğrenciler, öğretim elemanları, araştırmacılar ve idari personel için üretken yapay zekâ politikaları	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Tavsiye niteliğinde rehber, Mesleki gelişim	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite
Belçika	Mezo	Ghent Üniversitesinin sorumlu yapay zekâ kullanımı politikaları	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Belçika	Mezo	Araştırma etiği ve dürüstlüğünde yapay zekâya ilişkin yönergeler	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber, Araştırma ve yayın, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Belçika	Mezo	Öğrenci konseyinin yapay zekâ etiğine ilişkin tutumu	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Uzman görüşü ya da öngörü çalışması, Etik ve sorumlu kullanım	Eşitsiz bir orta düzey
Belçika	Mezo	UCLouvain'in öğrenci ve öğretim elemanlarına eğitim	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Tavsiye niteliğinde rehber,	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Yanıt	Düzey	Kayıt	ADMIT alanı	Kodlar	Temalar
		ve danışmanlık içeren yapay zekâ politikası		Mesleki gelişim, Yapay zekâ okuryazarlığı	kapasite
Belçika	Mezo	Araştırma, öğrenciler ve öğretim elemanları için yapay zekâ politikalarına genel bakış	Yönetişim, Strateji ve Politika	Kurumsal politika ya da yönetmelik, Araştırma ve yayın	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Belçika	Mezo	Personel ve öğrenciler için güvenli yapay zekâ kullanımı rehberi	Veri Koruma, Mahremiyet ve Güvenlik	Tavsiye niteliğinde rehber, Veri koruma	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Belçika	Mikro	Öğretimde sorumlu üretken yapay zekâ kullanımına ilişkin iyi uygulamalar ve örnekler	Öğretim Uygulaması	Mesleki gelişim, Etik ve sorumlu kullanım	Denetimden önce kapasite
Belçika	Mikro	Üretken yapay zekâ kullanımı için beş temel ilke	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber, Etik ve sorumlu kullanım	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar
Belçika	Mikro	Küçük kuruluşlarda hizmet içi öğrenme için GPT Academy	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Mesleki gelişim, Yapay zekâ okuryazarlığı	Denetimden önce kapasite
Belçika	Mikro	Üretken yapay zekâ ile öğretim, ders hazırlığı ve ölçmeye ilişkin Felemenkçe araştırmalar	Müfredat ve Öğrenme Tasarımı	Öğrenme tasarımı, Ölçme tasarımı	Denetimden önce kapasite; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Türkiye	Makro	Ulusal yapay zekâ stratejisi, eğitimde yapay zekâ eylem planı ve araştırma yönergeleri	Yönetişim, Strateji ve Politika	Ulusal strateji ya da plan, Tavsiye niteliğinde rehber, Araştırma ve yayın	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Türkiye	Makro	Bilimsel araştırma ve yayında üretken yapay zekâ etik rehberi	Etik Çerçeveler ve Sorumlu Kullanım	Tavsiye niteliğinde rehber, Etik ve sorumlu kullanım, Araştırma ve yayın	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Türkiye	Makro	Ulusal standart sınavlarda yapay zekâ ile üretilen sorular	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Ölçme tasarımı	Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Türkiye	Mezo	Tez yazım kılavuzunda zorunlu üretken yapay zekâ beyanı	Ölçme ve Akademik Dürüstlük	Kullanım beyanı, Akademik dürüstlük, Araştırma ve yayın, Kurumsal politika ya da yönetmelik	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Türkiye	Mezo	Veri Analitiği ve Yapay Zekâ Araştırma Birimi	Altyapı, Araçlar ve Tedarik	Kurul, görev gücü ya da birim, Altyapı ve veri	Eğitmen ve pilot olarak araçlar; Eşitsiz bir orta düzey
Türkiye	Mezo	Araca göre değil veriye göre çizilen sınır	Veri Koruma, Mahremiyet ve Güvenlik	Veri koruma, Altyapı ve veri, Kurumsal politika ya da yönetmelik	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Eğitmen ve pilot olarak araçlar
Türkiye	Mezo	Akademisyenler için üretken yapay zekâ rehberi	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Tavsiye niteliğinde rehber, Mesleki gelişim, Veri koruma, Eleştirel düşünme ve doğrulama	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Yanıt	Düzey	Kayıt	ADMIT alanı	Kodlar	Temalar
Türkiye	Mezo	Yapay Zekâ Destekli Kodlama ön lisans programı	Müfredat ve Öğrenme Tasarımı	Müfredat ve program	Denetimden önce kapasite
Türkiye	Mikro	Öğrenciler için üretken yapay zekâ rehberi	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Yapay zekâ okuryazarlığı, Kullanım beyanı, Eleştirel düşünme ve doğrulama, Tavsiye niteliğinde rehber	Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar; Denetimden önce kapasite; Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme
Türkiye	Mikro	Yapay zekâ okuryazarlığı ile istem ve bağlam mühendisliği modülleri	Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Mesleki Gelişim	Yapay zekâ okuryazarlığı, Mesleki gelişim	Denetimden önce kapasite
Türkiye	Mikro	Akademik olmayan öğrenci desteği için sohbet robotu	Öğrenci Desteği ve Rehberlik	Araç ya da platform sağlama, Öğrenci destek hizmeti	Eğitmen ve pilot olarak araçlar

Düzey yanıtlayanın yerleştirdiği düzeydir. Temalar kodlardan türetilmiştir; bir kayıt birden çok temaya girebilir.

Tablo 3. Kod kitabı

Kod	Kategori	Tanım	n	Makro	Mezo	Mikro
Ulusal strateji ya da plan	Aracın biçimi	Ulusal strateji, yol haritası ya da politika yönelimleri.	8	8	0	0
Yasa ya da bağlayıcı düzenleme	Aracın biçimi	Hukuki gücü olan yasa, kararname ya da bakanlık kararı.	3	3	0	0
Tavsiye niteliğinde rehber	Aracın biçimi	Bağlayıcılığı olmayan yönerge, öneri ya da çerçeve.	19	4	13	2
Kurumsal politika ya da yönetmelik	Aracın biçimi	Bir kurum ya da fakülte tarafından resmen kabul edilmiş politika, plan veya yönetmelik.	14	0	14	0
Uzman görüşü ya da öngörü çalışması	Aracın biçimi	Danışma kurulu görüşü ya da strateji öneren çalışma.	4	1	3	0
Kurul, görev gücü ya da birim	Aracın biçimi	Yanıtı taşıyacak bir yapının kurulması.	4	1	3	0
Hazırlık ya da danışma aşamasında	Aracın biçimi	Aracın duyurulmuş, danışmada ya da henüz tamamlanmamış olması.	4	2	1	1
Mesleki gelişim	Kapasite geliştirme	Öğretmen ve personele yönelik eğitim, seminer ya da sertifika.	14	1	5	8
Yapay zekâ okuryazarlığı	Kapasite geliştirme	Öğrenci, personel ya da kamuda yapay zekâya ilişkin genel anlayışın geliştirilmesi.	11	3	3	5
Müfredat ve program	Kapasite geliştirme	Yapay zekânın bir programa, dereceye ya da pedagojik modele yazılması.	2	0	2	0
Öğrenme tasarımı	Kapasite geliştirme	Yapay zekânın materyal, etkinlik ya da öğrenme ortamı tasarımında kullanılması.	9	1	1	7
Kullanım beyanı	Dürüstlük ve	Kullanıcıdan yapay zekâ kullanıldığını ve nasıl	5	0	4	1

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Kod	Kategori	Tanım	n	Makro	Mezo	Mikro
	hesap verebilirlik	kullanıldığını beyan etmesinin istenmesi ya da önerilmesi.				
Akademik dürüstlük	Dürüstlük ve hesap verebilirlik	Özgünlük, yazarlık ve dürüst akademik çalışma.	6	0	6	0
Ölçme tasarımı	Dürüstlük ve hesap verebilirlik	Ölçmede yapay zekâya ilişkin kurallar ya da ölçmenin yeniden tasarlanması.	9	1	7	1
Şeffaflık	Dürüstlük ve hesap verebilirlik	Şeffaflığın ilke olarak anılması.	7	1	5	1
Etkileşim kaydı	Dürüstlük ve hesap verebilirlik	Kullanıcının araçla etkileşimini saklaması ya da belgelemesi.	2	0	2	0
İnsan gözetimi	Dürüstlük ve hesap verebilirlik	İnsan gözetiminin ya da insan yazarlığının gereklilik olarak anılması.	6	2	3	1
Araştırma ve yayın	Dürüstlük ve hesap verebilirlik	Araştırmada, tezlerde ya da bilimsel yayında yapay zekâya ilişkin kurallar.	8	2	6	0
Etik ve sorumlu kullanım	Değerler ve korumalar	Etiğin ya da sorumluluğun amaç olarak anılması.	21	6	12	3
Veri koruma	Değerler ve korumalar	Kişisel veri, mahremiyet ya da veri minimizasyonu.	9	1	7	1
Hakkaniyet ve erişim	Değerler ve korumalar	Kapsayıcılık, hakkaniyet ya da erişimin genişletilmesi.	4	2	2	0
Eleştirel düşünme ve doğrulama	Değerler ve korumalar	Çıktının eleştirel değerlendirilmesi ya da bilginin doğrulanması.	10	0	6	4
Araç ya da platform sağlama	Araç ve altyapı sağlama	Bir araç, asistan ya da platformun kullanıma sunulması.	6	0	1	5
Kişiselleştirilmiş eğitmenlik	Araç ve altyapı sağlama	Yapay zekânın kişisel eğitmen ya da öğrenme arkadaşı olarak işlemesi.	3	0	0	3
Pilot ya da deneme	Araç ve altyapı sağlama	Sağlamanın açıkça pilot ya da deneme olarak tanımlanması.	2	0	0	2
Altyapı ve veri	Araç ve altyapı sağlama	Hesaplama altyapısı, veri kaynakları ya da barındırma kararları.	4	2	2	0
Ulusal dil kaynakları	Araç ve altyapı sağlama	Ulusal dil için geliştirilen ya da o dile çevrilen yapay zekâ kaynakları.	1	1	0	0
Sağlayıcıyla ortaklık	Araç ve altyapı sağlama	Bir kamu kurumunun ticari bir yapay zekâ sağlayıcısıyla çalışması.	1	0	0	1
Öğrenci destek hizmeti	Araç ve altyapı sağlama	Yapay zekânın idari ya da akademik olmayan öğrenci desteğinde kullanılması.	1	0	0	1
Mevcut bir şey yok	Bildirilen yokluk	Yanıtlayanın bu düzeyde araç ya da uygulama bulunmadığını bildirmesi.	2	0	1	1

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Sıklık kodu taşıyan kayıt sayısıdır; toplam 199 kod ataması yapılmıştır.

Tablo 4. Temalar

Tema	Tanımlayan kodlar	Makro	Mezo	Mikro
Ulusal çerçeveler, kurumsal kurallar	Ulusal strateji ya da plan, Yasa ya da bağlayıcı düzenleme, Kurumsal politika ya da yönetmelik, Tavsiye niteliğinde rehber	14	25	2
Denetimden önce kapasite	Mesleki gelişim, Yapay zekâ okuryazarlığı, Müfredat ve program, Öğrenme tasarımı	4	8	14
Kurumsal dilin ortak öğesi olarak beyan ve ölçme	Kullanım beyanı, Akademik dürüstlük, Ölçme tasarımı, Etkileşim kaydı, Araştırma ve yayın	3	14	2
Eğitmen ve pilot olarak araçlar	Araç ya da platform sağlama, Kişiselleştirilmiş eğitmenlik, Pilot ya da deneme, Sağlayıcıyla ortaklık, Öğrenci destek hizmeti, Altyapı ve veri, Ulusal dil kaynakları	2	3	6
Eşitsiz bir orta düzey	Kurul, görev gücü ya da birim, Uzman görüşü ya da öngörü çalışması, Hazırlık ya da danışma aşamasında, Mevcut bir şey yok	3	7	2

Bir kayıt, temanın tanımlayan kodlarından birini taşıdığında o temaya girer.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

14 Kaynak izi

Her kayıt ve kayıtlardan türemeyen her iddia kaynağındaki cümleye bağlıdır. 96 alıntının tamamı derleme sırasında kaynağında bulunmuştur. Form yanıtlarında konum Excel satırı, PDF belgelerde sayfadır.

Ortak yanıt formu · ETHICAI Görev 2.2 iyi uygulama ve model çağrısı: ortak yanıtları

> Determination of issues related to the use of Artificial Intelligence systems during the educational process and the protection of personal data.
>
> GR-1 Eğitim sürecinde yapay zekâ ve kişisel verilere ilişkin bakanlık kararı · satır 2

> It outlines the roadmap of the 2026-2030 national digital strategy, presenting key interventions, initiatives, and actions in infrastructure, education, and population training aimed at developing modern digital skills.
>
> GR-2 Dijital Dönüşüm İncili 2026-2030 · satır 2

> The plan fully aligns with the European AI Act and focuses on the holistic integration of AI at all levels of education through specific actions.
>
> GR-3 Yunanistan'ın yapay zekâ çağına geçişi için yol haritası · satır 2

> Availability of the resource in Greek empowers the educational and academic community in responsible and ethical engagement with AI.
>
> GR-4 UNESCO'nun üretken yapay zekâ rehberinin Yunancaya çevrilmesi · satır 2

> analyzing the ethical and social implications of these applications, and, on the other hand, of formulating relevant recommendations for the State.
>
> GR-5 Yunan okullarında yapay zekâ uygulamalarına ilişkin görüş · satır 2

> proposes strategies for the gradual introduction of GenAI tools in schools, alongside the establishment of ethical guidelines and the strengthening of academic research.
>
> GR-6 Üretken Yapay Zekâ Yunanistan 2030 öngörü çalışması · satır 2

> aimed at empowering educators to make effective and responsible use of GenAI tools, including the ChatGPT Edu platform, in developing instructional materials.
>
> GR-7 ChatGPT Edu ile Okullarda Yapay Zekâ pilotu · satır 2

> focuses on the use of GenAI by teachers in the design of educational material, teaching resources, and collaborative workflows.
>
> GR-8 Üretken Yapay Zekâ ile Güçlenen Eğitimciler programı · satır 2

> tackling the question of the pedagogically effective and responsible use of AI in the classroom.
>
> GR-9 Öğretme ve öğrenmede yapay zekâ çevrim içi semineri · satır 2

> The flagship, accredited ICT training program delivered by ITYE Diophantus and IEP integrates updated modules covering AI tools.
>
> GR-10 Yapay zekâ modülleri içeren B Düzeyi BİT sertifikası · satır 2

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

incorporating AI elements into Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK).

GR-11 Yapay zekâ ve TPACK üzerine kısa süreli Sub8 mesleki gelişim programı · satır 2

advisory upgraded Cyprus national strategy on AI until 2032 placed under public consultation by the 31st of August 2026

CY-1 Kamu danışmasındaki 2032 ulusal yapay zekâ stratejisi · satır 3

advisory policy document and guidelines for the responsible and ethical utilisation of AI in primary and secondary education in Cyprus, October 2025

CY-2 İlk ve ortaöğretimde sorumlu ve etik yapay zekâ için yönergeler · satır 3

criminalization of the use of artificial intelligence in the production of child pornography in Cyprus

CY-3 Yapay zekâ ile üretilen çocuk istismarı içeriğine ilişkin ceza düzenlemesi · satır 3

targets at providing infrastructure, data, and AI tools for the greek language

CY-4 Yunanca için Pharos-CY yapay zekâ fabrikası anteni · satır 3

It focuses comprehensively on the practical deployment and role of AI in education

CY-5 Eğitimde yapay zekâ açık dersi · satır 3

to effectively utilize the technology with responsibility and critical thinking, ensuring ethical standards, intellectual property, and transparency

CY-6 Üniversite topluluğu için üretken yapay zekâ tavsiye yönergeleri · satır 3

establishment of an AI committee in OUC

CY-7 Yapay zekâ kurulu · satır 3

seminars/workshops organized by OUC for staff, students and the general public on generative AI & LLMs promoting good practices in using LLMs (protection of personal data, objective non-directed prompts, targeted prompts, cross-checking of results etc)

CY-8 Personel, öğrenci ve kamuya yönelik üretken yapay zekâ seminerleri · satır 3

binding declaration of GenAI use for students aiming in using GenAI with responsibility during their studies

CY-9 Öğrenciler için bağlayıcı üretken yapay zekâ kullanım beyanı · satır 3

pilot tests of AI tools in learning design and IT support at the OUC

CY-10 Öğrenme tasarımında ve BT desteğinde yapay zekâ araçlarının pilot denemeleri · satır 3

seminars/workshops organized by OUC for students on generative AI & LLMs promoting good practices in using LLMs (protection personal data, objective non-directed prompts, targeted prompts, cross-checking of results, transparency etc)

CY-11 Büyük dil modelleriyle iyi uygulama üzerine öğrenci atölyeleri · satır 3

A task force established by the Minister is preparing a report assessing the use of technology and AI across primary, secondary and higher education in Portugal.

PT-1 Eğitim kademelerinde teknoloji ve yapay zekâ üzerine bakanlık görev gücü · satır 4

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

It addresses AI literacy, pedagogical integration, human oversight and governance across educational levels, including higher education.

PT-2 Ulusal Eğitim Konseyinin eğitimde yapay zekâ tavsiye kararı · satır 4

Institutional policy approved in July 2026, addressing responsible AI use and AI literacy among students, teaching staff, researchers and professional staff.

PT-3 Üretken yapay zekânın sorumlu kullanımı politikası · satır 4

Institutional recommendations emphasising critical thinking, academic integrity, originality and independent knowledge production.

PT-4 Öğretme, öğrenme ve ölçmede üretken yapay zekâya ilişkin öneriler · satır 4

Institutional framework based on responsibility, transparency, inclusion, equity and human oversight.

PT-5 Öğretme, öğrenme ve ölçmede yapay zekâya ilişkin öneriler · satır 4

addresses permitted uses, disclosure of AI assistance, interaction records and assessment design.

PT-6 Akademik çalışmada yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin yönergeler · satır 4

Institutional policy covering teaching, research, management and services, with provisions on academic integrity, human oversight, data protection and transparency.

PT-7 Sorumlu yapay zekâ kullanımı için politikalar, ilkeler ve yönergeler · satır 4

Recommendations for students, teaching staff and researchers covering learning, assessment and research, including disclosure, individual responsibility and data protection.

PT-8 Yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin öneriler · satır 4

Institute-level guidance addressing human authorship, academic responsibility, critical thinking, originality and transparency in research and assessment.

PT-9 Üretken yapay zekâya ilişkin ilkeler ve öneriler · satır 4

Guidance developed by the Bioethics Centre and adopted by the FMUP/RISE-Health Ethics Committee, covering teaching, knowledge production and scientific publishing.

PT-10 Yükseköğretimde ve bilimsel yayıncılıkta sorumlu üretken yapay zekâ yönergeleri · satır 4

Formal faculty regulations containing provisions on AI in teaching and assessment, including pedagogical use and equitable access.

PT-11 Yapay zekâ hükümleri içeren öğretim ve ölçme yönetmeliği · satır 4

Student guidance covering privacy, AI use in assessment according to teaching staff instructions, documentation of interactions and information verification.

PT-12 Öğrencilere yönelik yapay zekâ kullanım önerileri · satır 4

Institutional framework for AI-aware assessment, defining permitted-use regimes and guidance for assessment redesign, academic integrity, transparency, and credible evidence of student learning.

PT-13 Yapay zekâ çağında ölçme çerçevesi · satır 4

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Also highlight the existing new pedagogical model of UAb that integrates AI in the curriculum and practices.

PT-14 Yapay zekâyı müfredata katan pedagojik model · satır 4

UAb is currently setting up a task force for writing up a new policy for the use of AI in teaching, learning, assessment, research and management.

PT-15 Kurum geneli yapay zekâ politikası için görev gücü · satır 4

including in the Computer Science degree, where it supports students as a personal tutor. However, adoption remains limited.

PT-16 Bilgisayar Bilimi lisans programında yapay zekâ kişisel eğitmeni · satır 4

an AI-powered personal tutor tailored to each course, implementation is not yet complete.

PT-16 Bilgisayar Bilimi lisans programında yapay zekâ kişisel eğitmeni · satır 4

Dutch government's vision on GenAI usage

NL-1 Hükûmet geneli üretken yapay zekâ vizyonu · satır 5

No institutional governance existing at OUNL currently

NL-2 Kurumsal yönetişim bulunmuyor · satır 5

No classroom-level guidance existing at OUNL currently

NL-3 Sınıf düzeyinde rehber bulunmuyor · satır 5

The Italian Strategy for Artificial Intelligence 2024–2026 provides the main national policy framework for the development and adoption of AI in Italy.

IT-1 İtalya Yapay Zekâ Stratejisi 2024-2026 · satır 6

This law establishes the Italian legislative framework for artificial intelligence, complementing the EU AI Act.

IT-2 Yapay zekâya ilişkin 2025 tarihli 132 sayılı Kanun · satır 6

identify innovation in university teaching and wider access to higher education among the national priorities, with particular attention to artificial intelligence and new technologies.

IT-3 Öğretimde yenilik ve erişime ilişkin 2026 bakanlık politika yönelimleri · satır 6

The Strategic Plan integrates artificial intelligence into the institutional development of Università UNINETTUNO.

IT-4 Yapay zekânın benimsenmesi için çerçeve olarak 2024-2026 Stratejik Planı · satır 6

Socrates AI is integrated into the digital learning environment of Università UNINETTUNO as a Generative AI-based learning support system.

IT-5 Socrates AI: eleştirel ve kişiselleştirilmiş öğrenme için diyalojik üretken yapay zekâ · satır 6

critically evaluate AI-generated answers and verify the sources provided.

IT-5 Socrates AI: eleştirel ve kişiselleştirilmiş öğrenme için diyalojik üretken yapay zekâ · satır 6

while preserving the active role of the student, critical evaluation of information and interaction with teachers and tutors.

IT-6 Psiko-pedagojik model içinde üretken yapay zekâ · satır 6

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

This is the official policy statement from the Ministry of Education in Flanders, Belgium. It includes a vision text that is also avilable in English

BE-1 Flaman eğitiminde sorumlu yapay zekâya ilişkin politika bildirimi ve vizyon · satır 11

an overview of the policies at KU Leuven for different target groups : students, teachers, researchers and admin staff. it leads to quite extensive documentation, ruls and regulations and training initiatives.

BE-2 KU Leuven'in öğrenciler, öğretim elemanları, araştırmacılar ve idari personel için üretken yapay zekâ politikaları · satır

Ghent University AI policies on responsible use

BE-3 Ghent Üniversitesinin sorumlu yapay zekâ kullanımı politikaları · satır 9

In the context of their ethical policies, the University of Antwerp has these instructions related to research. They do not seem to directly target education. They focus on PhD stduents and researchers

BE-4 Araştırma etiği ve dürüstlüğünde yapay zekâya ilişkin yönergeler · satır 10

The Antwerp student council addresses AI ethics

BE-5 Öğrenci konseyinin yapay zekâ etiğine ilişkin tutumu · satır 10

Policy of the UCLouvain in Wallonia, Belgium (in French)

BE-6 UCLouvain'in öğrenci ve öğretim elemanlarına eğitim ve danışmanlık içeren yapay zekâ politikası · satır 12

It includes training and advise for students and teachers.

BE-6 UCLouvain'in öğrenci ve öğretim elemanlarına eğitim ve danışmanlık içeren yapay zekâ politikası · satır 12

UHasselt (Flanders, Belgium) Overview page with all their policies

BE-7 Araştırma, öğrenciler ve öğretim elemanları için yapay zekâ politikalarına genel bakış · satır 13

Includes research,, students, teachers

BE-7 Araştırma, öğrenciler ve öğretim elemanları için yapay zekâ politikalarına genel bakış · satır 13

TU Delft How can I use AI safely?

BE-8 Personel ve öğrenciler için güvenli yapay zekâ kullanımı rehberi · satır 17

it address both staff as well as students

BE-8 Personel ve öğrenciler için güvenli yapay zekâ kullanımı rehberi · satır 17

Some best practices and examples worked out by the Leanring Lab @kuleuven

BE-9 Öğretimde sorumlu üretken yapay zekâ kullanımına ilişkin iyi uygulamalar ve örnekler · satır 14

se also "5 Key principles for the use of GenAI"

BE-10 Üretken yapay zekâ kullanımı için beş temel ilke · satır 14

Is an initiative of UCLL, targets in-service learning, for small organisations

BE-11 Küçük kuruluşlarda hizmet içi öğrenme için GPT Academy · satır 15

Some Dutch language articles on teaching with AI

BE-12 Üretken yapay zekâ ile öğretim, ders hazırlığı ve ölçmeye ilişkin Felemenkçe araştırmalar · satır 16

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

> De kracht van Artificiële Intelligentie: revolutionaire lesvoorbereidingen voor de toekomst?
> BE-12 Üretken yapay zekâ ile öğretim, ders hazırlığı ve ölçmeye ilişkin Felemenkçe araştırmalar · satır 16

> Tijd voor actie: een voorstel om met GenAI het onderwijs nog beter te maken.
> BE-12 Üretken yapay zekâ ile öğretim, ders hazırlığı ve ölçmeye ilişkin Felemenkçe araştırmalar · satır 16

> Sire, wat evalueren wij nog? Generatieve AI, beoordelingsvaliditeit en de toekomst van taken en masterproeven in het hoger onderwijs.
> BE-12 Üretken yapay zekâ ile öğretim, ders hazırlığı ve ölçmeye ilişkin Felemenkçe araştırmalar · satır 16

> No institutional governance existing at OUNL currently
> ADMIT sentezi ile karşılaştırma · satır 5

> Law No. 132 of 23 September 2025
> ADMIT sentezi ile karşılaştırma · satır 6

ADMIT 3. Rapor (2026) · ADMIT Report 3 (2026)

> Key frameworks include the National Artificial Intelligence Strategy (2021–2025), the AI in Education Policy Document and Action Plan (2025–2029)
> TR-1 Ulusal yapay zekâ stratejisi, eğitimde yapay zekâ eylem planı ve araştırma yönergeleri

> there is still no fully standardized, detailed regulation specifically for generative AI in education, leaving universities with significant responsibility
> TR-1 Ulusal yapay zekâ stratejisi, eğitimde yapay zekâ eylem planı ve araştırma yönergeleri

> Questions for standardized exams are now being generated using artificial intelligence
> TR-3 Ulusal standart sınavlarda yapay zekâ ile üretilen sorular

> their use is prohibited during exams, while it may be permitted for preparing assignments or activities if transparency is ensured
> ADMIT sentezi ile karşılaştırma

> Greece has launched pilot initiatives, such as the “AI in Schools” program, introducing ChatGPT Edu with teacher training and phased student access starting in late 2025
> ADMIT sentezi ile karşılaştırma

> with recent national legislation (Law No 132 of 17 September 2025)
> ADMIT sentezi ile karşılaştırma

Koçdar vd. (2024) · Koçdar et al. (2024), D3.1

> The Turkish Higher Education Council published the 'Ethical Guide on the Use of Generative Artificial Intelligence in Scientific Research and Publication Activities in Higher Education Institutions' in May 2024
> TR-2 Bilimsel araştırma ve yayında üretken yapay zekâ etik rehberi · s. 35

> These guidelines are all advisory.
> TR-2 Bilimsel araştırma ve yayında üretken yapay zekâ etik rehberi · s. 35

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

> The Graduate Education Institute has updated its Thesis Writing Guide in 2024, requiring students to sign a 'Generative Artificial Intelligence Usage Declaration' form.
>
> TR-4 Tez yazım kılavuzunda zorunlu üretken yapay zekâ beyanı · s. 32

> In 2023, the Data Analytics and Artificial Intelligence Research Unit was established. The infrastructure setup of the unit is still ongoing.
>
> TR-5 Veri Analitiği ve Yapay Zekâ Araştırma Birimi · s. 32

> A rule-based AI chatbot is being used for non-academic (administrative) support to answer student questions about enrolment, examinations, graduation, and more.
>
> TR-11 Akademik olmayan öğrenci desteği için sohbet robotu · s. 32

> An institution-wide steering committee has just been installed (oct 2024)
>
> ADMIT sentezi ile karşılaştırma · s. 33

Öncü ve Bozkurt (2026a) · Karanlıkta fil: Üretken yapay zekânın yükseköğretimde yayılımı ve kararın düzeyi

> The decision is not at the level of the rectorate, yet it binds at the micro level.
>
> TR-4 Tez yazım kılavuzunda zorunlu üretken yapay zekâ beyanı

> Administrative processes containing no personal data fall within scope, and tasks holding personal data fall outside it.
>
> TR-6 Araca göre değil veriye göre çizilen sınır

> Sensitive processes are run on locally hosted devices; the writing of examination questions is one of the places where this applies.
>
> TR-6 Araca göre değil veriye göre çizilen sınır

> Separate guides were published for students and for academic staff, and modules on literacy and on prompt and context engineering were opened.
>
> TR-10 Yapay zekâ okuryazarlığı ile istem ve bağlam mühendisliği modülleri

> In student support the chatbot has been in use for years and no separate text regulating its use is reported
>
> TR-11 Akademik olmayan öğrenci desteği için sohbet robotu

> At an open university that published its own survey, 96 per cent of students and 95 per cent of academic staff reported using these tools (Open Universiteit, 2024).
>
> Temalar

> An analysis looking from outside will find no text at the centre and will count the institution as having no policy.
>
> Temalar

> At an open university that published its own survey, 96 per cent of students and 95 per cent of academic staff reported using these tools (Open Universiteit, 2024).
>
> Vaka profilleri

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Bozkurt ve Öncü (2026a) · AÖF academic guide (2026)

> çift yönlü doğrulama, veri minimizasyonu ve kurumsal politika uyumu zorunlu kabul edilmelidir
>
> TR-7 Akademisyenler için üretken yapay zekâ rehberi · s. 5

Program sayfası · AÖF programme page

> hızla dijitalleşen iş dünyasının ihtiyaç duyduğu, yapay zekâ destekli yazılım geliştirme becerilerine sahip nitelikli insan gücünü yetiştirmeyi amaçlamaktadır
>
> TR-8 Yapay Zekâ Destekli Kodlama ön lisans programı

Bozkurt ve Öncü (2026b) · AÖF student guide (2026)

> Önemli bilgilerin en az iki güvenilir kaynaktan kontrol edilmesinin
>
> TR-9 Öğrenciler için üretken yapay zekâ rehberi · s. 6

> Ders yönergesi izin vermiyorsa beyan yazmak yerine ÜYZ kullanılmaz.
>
> TR-9 Öğrenciler için üretken yapay zekâ rehberi · s. 15

Öncü ve Bozkurt (2026b) · İlkeden uygulamaya: Dijital dönüşümde ajantik ve üretken yapay zekânın birlikte çalışabilir yönetişimi

> Open and distance teaching universities can write three conditions into procurement: an audit trail that resolves, access through open protocols, and routing that is not tied to a single provider.
>
> Vaka profilleri

> Practical workshops offer an alternative: several staff carry out one task separately, compare the results, and the disagreements become the subject of the session.
>
> Vaka profilleri

Waselius vd. (2025) · Waselius et al. (2025), D3.2

> Establishment of AI committee, pilot tests of AI tools in learning design and IT support, seminars/workshops for staff, students and the general public
>
> ADMIT sentezi ile karşılaştırma · s. 42

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

15 Katılan kurumlar ve kaynaklar

- Eğitim Politikası Enstitüsü (IEP) (Yunanistan), Okul eğitimi
- Kıbrıs Açık Üniversitesi (OUC) (Kıbrıs), Yükseköğretim ve okul eğitimi
- Universidade Aberta (UAb) (Portekiz), Yükseköğretim
- Open Universiteit (OUNL) (Hollanda), Yükseköğretim
- Uluslararası Telematik Üniversitesi UNINETTUNO (İtalya), Yükseköğretim
- KU Leuven (Belçika), Yükseköğretim
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (Türkiye), Yükseköğretim (açık ve uzaktan öğrenme)

Rapor yalnız yanıtların içeriğini, kurumu ve ülkeyi kullanır; yanıtlayanlara ait kişisel bilgiler rapora alınmamıştır.

FORM. ETHICAI Görev 2.2 iyi uygulama ve model çağrısı: ortak yanıtları. Ortaklara gönderilen yapılandırılmış form; makro, mezo ve mikro düzeyde rapor, model ve uygulamaları bağlantı ve kısa açıklamayla istemektedir. 15-25 Eylül 2026 arasında altı ortaktan on altı gönderim alınmıştır. Bir ortak aynı içerikle iki kez göndermiş, bu bir kez sayılmıştır; KU Leuven 25 Eylül'de on ayrı gönderim yapmış, bunlar tek yanıt olarak birlikte okunmuştur. Görev yürütücüsünün kayıtları, burada listelenen belgelenmiş kaynaklardan sonradan forma da işlenmiştir.

OB-FIL. Karanlıkta fil: Üretken yapay zekânın yükseköğretimde yayılımı ve kararın düzeyi. Açıköğretim Fakültesini açıklayıcı vaka olarak kullanan ve kurumun yanıtını üç düzeyde betimleyen kitap bölümü taslağı.

OB-ENV. İlkeden uygulamaya: Dijital dönüşümde ajantik ve üretken yapay zekânın birlikte çalışabilir yönetişimi. EADTU Envisioning Report'un onuncu sayısı için hazırlanan katkı; fakültenin tedarik koşulları ve uygulamaya dayalı personel gelişimi konusundaki tutumunu ortaya koymaktadır.

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

16 Kaynakça

ADMIT partnership. (2026). *Report on trends in policies and practices on the use of LLMs and generative AI in the partnership: Third report* [Draft report]. EADTU. https://admit.eadtu.eu/outcomes

Bozkurt, A., & Öncü, S. E. (2026a). *Akademisyenler için üretken yapay zekâ kullanma rehberi* [A guide to the use of generative artificial intelligence for academics]. Anadolu Üniversitesi. https://doi.org/10.5281/zenodo.19105348

Bozkurt, A., & Öncü, S. E. (2026b). *Öğrenciler için üretken yapay zekâ kullanma rehberi* [A guide to the use of generative artificial intelligence for students]. Anadolu Üniversitesi. https://doi.org/10.5281/zenodo.19105334

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology, 3*(2), 77–101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Duncan, O. D., & Duncan, B. (1955). A methodological analysis of segregation indexes. *American Sociological Review, 20*(2), 210–217. https://doi.org/10.2307/2088328

Dunning, T. (1993). Accurate methods for the statistics of surprise and coincidence. *Computational Linguistics, 19*(1), 61–74. https://aclanthology.org/J93-1003

ETHICAI partnership. (2026). *Task 2.2 best practices and models: Partner responses* [Unpublished raw data]. Anadolu University.

Jaccard, P. (1912). The distribution of the flora in the alpine zone. *New Phytologist, 11*(2), 37–50. https://doi.org/10.1111/j.1469-8137.1912.tb05611.x

Koçdar, S., Uçar, H., Aydın, C. H., Uotinen, V., Waselius, T., Michael, L., & Antonaci, A. (2024). *Report on trends in policies and practices on the use of LLMs and generative AI in the partnership: First report* (Research Report No. 3.1). Zenodo. https://doi.org/10.5281/zenodo.14501248

Öncü, S. E., & Bozkurt, A. (2026a). *The elephant in the dark: The diffusion of generative AI in higher education and the level of the decision* [Manuscript in preparation]. Open Education Faculty, Anadolu University.

Öncü, S. E., & Bozkurt, A. (2026b). *From principle to practice: Interoperable governance of agentic and generative AI in digital transformation* [Manuscript submitted for publication]. Open Education Faculty, Anadolu University.

Saldaña, J. (2021). *The coding manual for qualitative researchers* (4th ed.). SAGE.

Waselius, T., Uotinen, V., Koçdar, S., Uçar, H., Michael, L., & Antonaci, A. (2025). *Report on trends in policies and practices on the use of LLMs and generative AI in the partnership: Second report* (Research Report No. 3.2). Zenodo. https://doi.org/10.5281/zenodo.17747527

© SEÖ, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi